

Samenvatting Migratieradar T3

september – december 2019

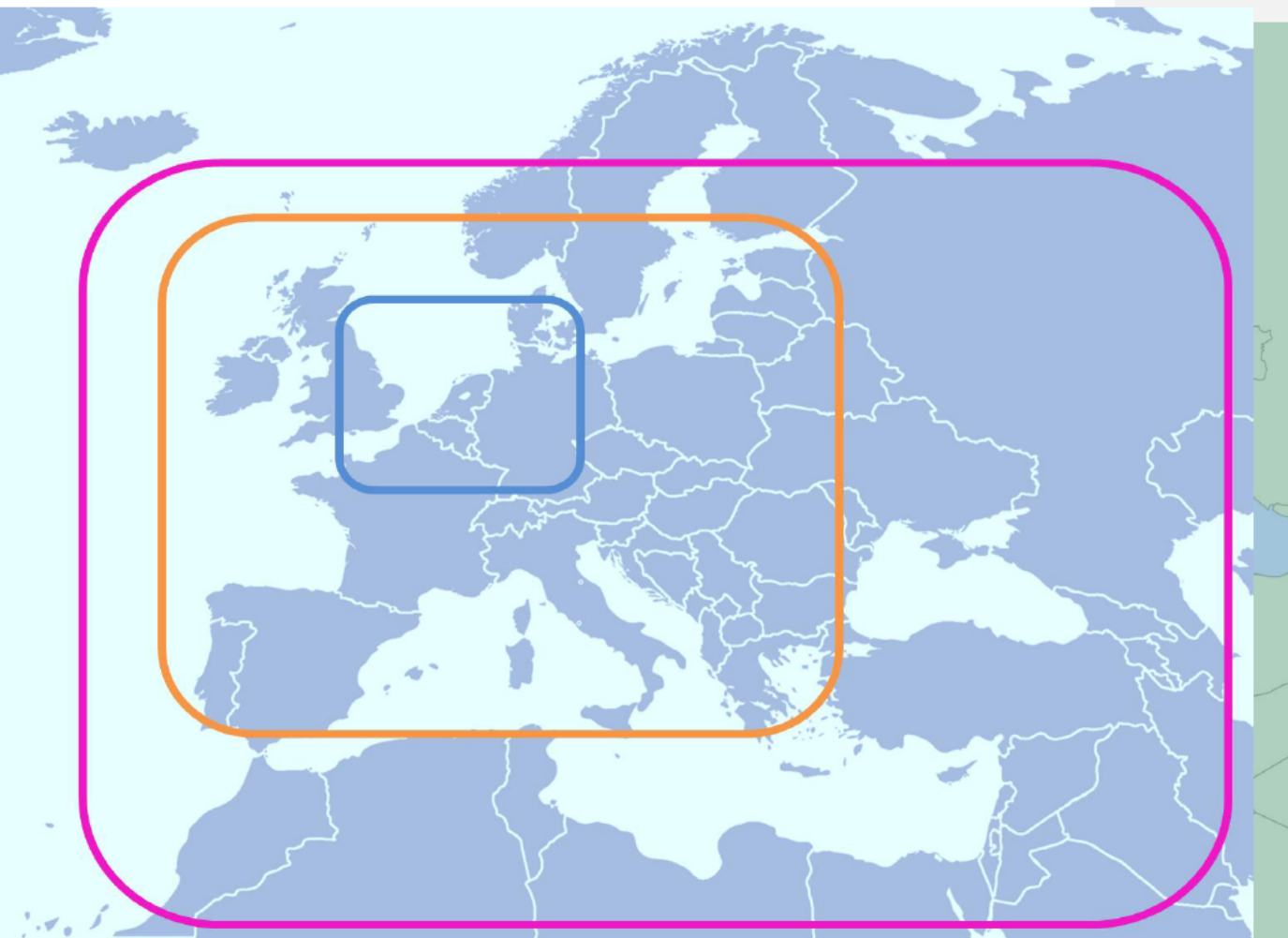
Ontwikkeling van
asiel-gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

Titel	Samenvatting Migratieradar T3. Ontwikkeling van asiel-gerelateerde migratie. September-december 2019.
Inhoud	De samenvatting migratieradar is een analyseproduct, waarin het monitoren van asiel-gerelateerde migratie naar Nederland centraal staat. Per uitgave wordt op basis van een enquête een vijftal opvallende nationaliteiten geselecteerd waar dieper op ingegaan wordt. De gegevens uit het betreffende tertaal zijn aangevuld, ter vergelijking, met gegevens uit voorgaande maanden en uit dezelfde periode van een jaar eerder. Daarnaast wordt informatie gegeven over ontwikkelingen in landen van herkomst in het betreffende tertaal en beleidsontwikkelingen in Nederland en Europa. De Migratieradar voorziet de vreemdelingenketen van een analyse ter ondersteuning van beleid en uitvoering.
Rapportage	De samenvatting migratieradar is gebaseerd op data uit diverse databases (IND METis, IOM, UNHCR), mediaberichten, openbare Frontex gegevens, en openbare landeninformatie van IND/TOELT. De samenvatting migratieradar wordt eens per tertaal uitgebracht.
Samenwerking	De migratieradar is een analyseproduct van de afdeling Onderzoek & Analyse van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND/SUA/O&A), en is tot stand gekomen door samenwerking met de dienstverleningsafdeling TOELT (IND), de Koninklijke Marechaussee (KMar), Directie Regie Migratie (DRM), Directie Migratiebeleid (DMB), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en Buitenlandse Zaken (BZ) en Politie. IND Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Rijnstraat 8 2515 XP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag

Inhoud

1. ASIELAANVRAGEN	5
1.1 EERSTE ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND	5
1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”	7
1.1.2 Asielaanvragen van burgers van visumvrije landen	7
1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV’ers)	8
2. OPVALLENDE NATIONALITEITEN	9
2.1 ALGERIJE	9
2.1.1 Toelichting cijfers	9
2.1.2 Ontwikkelingen: presidentsverkiezingen gewonnen door voormalig premier, protesten tegen verkiezingen, nieuwe regering geïnstalleerd, legerleider Salah overleden, veroordeling broer oud-president, terugkeer naar Niger	10
2.2 COLOMBIA	11
2.2.1 Toelichting cijfers	11
2.2.2 Ontwikkelingen: sociale onvrede en demonstraties, geen grip regering op gewelddadige situatie, opvang grote aantallen Venezolanen, veel ontheemden	11
2.3 IRAK	12
2.3.1 Toelichting cijfers	12
2.3.2 Ontwikkelingen: Ontheemden, protesten, aftreden premier Mahdi, spanning Iran/VS ook weerslag op Irak, activiteiten ISIS, Turkse bombardementen in Sinjar, toestroom Syriërs naar Irak	13
2.4 MOLDAVIË	15
2.4.1 Toelichting cijfers	15
2.4.2 Ontwikkelingen: coalitie uit elkaar gevallen, onderhandelingen met Rusland, economische redenen als migratiemotief	15
2.5 SYRIË	16
2.5.1 Toelichting cijfers en kenmerken	16
2.5.2 Ontwikkelingen: militaire inval Noord-Syrië, overheidsoffensief Idlib gaat door, verkiezingen mogelijk in april	16
3. ROUTES EN ONTWIKKELINGEN IN OVERIGE LANDEN VAN HERKOMST	17
3.1 ROUTES	17
3.2 BELANGRIJKSTE SOCIAAL-POLITIEKE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO’S	17
3.2.1 Afghanistan: Onderhandelingen VS en Taliban na onderbreking weer voorzichtig hervat, uitslag presidentsverkiezingen, aantal burgerslachtoffers 2019 vergelijkbaar met 2018, lange termijn onderzoek migratieplannen Afghanistan, 40 miljoen euro humanitaire hulp Europese Commissie	18
3.2.2 Bangladesh: straffeloosheid veiligheidstroepen, discriminatie islamitische Bengalen in India, opvang Rohingya, beperkte vrijheden en rechten Rohingya	19
3.2.3 Eritrea: weinig binnenlandse veranderingen, opmerkelijke daling aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië, blijvende toestroom Eritrese vluchtelingen naar Sudan	20
3.2.4 Ethiopië: opvang vluchtelingen, daling mensenrechtenschendingen, lokaal etnische twisten, sterke economische groei, opmerkelijke daling aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië	20
3.2.5 Gambia: geld uit diaspora belangrijk, economische vooruitzichten belangrijke pushfactor, politieke situatie weinig veranderd sinds 2006	21
3.2.6 Iran: Amerikaanse luchtaanval Soleimani, gewelddadige protesten, hard overheidsingrijpen, in 2020 landelijke verkiezingen, Afghaanse terugkeerders	21
3.2.7 Jemen: drone-aanvallen op Saoedische olie-installaties, na enige rust weer oploeiend geweld, toenemende bemoeienis Saoedi-Arabië, terugtrekking troepen VAE, conflict geeft ruimte aan Al-Qaida, grootste humanitaire crisis, graanopslagplaats weer bereikbaar	23

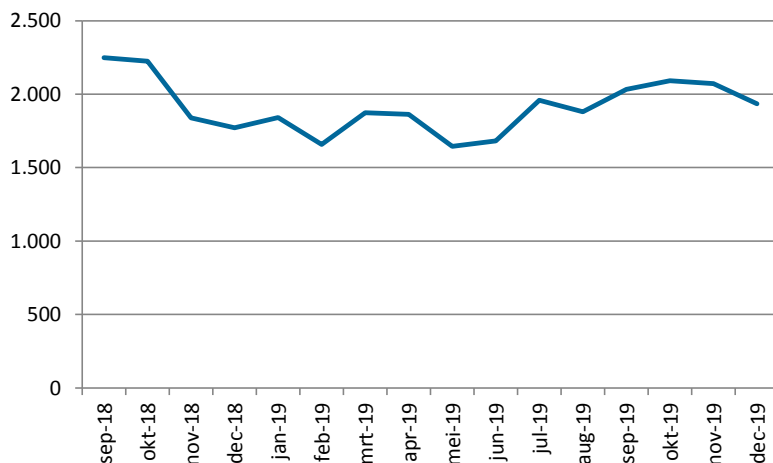
3.2.8	Jordanië: aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen stabiel, breed gedeeld draagvlak voor Syrische vluchtelingen, terugkeerders naar Syrië.....	24
3.2.9	Libanon: economische crisis, protesten tegen Syriërs steeds groter, (gedwongen) terugkeer Syriërs	24
3.2.10	Libië: strijd om Tripoli, burgerslachtoffers als gevolg van conflict, overeenkomsten tussen GNA en Turkije, geen permanent staakt-het-vuren, nog steeds groot aantal migranten in Libië, MoU tussen Italië en Libië vernieuwd	25
3.2.11	Marokko: onderdrukking van kritiek, push-factoren vooral economisch, oversteek naar Spanje verminderd, aankomsten op Canarische eilanden sterk toegenomen, vervanging hekwerk rondom enclaves	27
3.2.12	Nigeria: geweld in noordelijke deelstaten, ontheemden vanwege activiteiten Boko Haram.....	28
3.2.13	Pakistan: Onveranderde mensenrechtensituatie, conflict met India over Kashmir, wet voor transgenders	28
3.2.14	Sudan: nieuwe overgangsregering geïnstalleerd, grenzen met Libië en de CAR gesloten, overeenkomst tussen overgangsregering en gewapende groeperingen in Darfur.....	29
3.2.15	Tunesië: noodtoestand verlengd, conservatieve rechter Kais Saïd wint presidentiële verkiezingen, voormalig president overleden, Ennahda partij wint parlementaire verkiezingen, nieuwe regering gevormd, Erdogan bezoekt Tunesië, geregistreerde vluchtelingen in Tunesië.....	29
3.2.16	Turkije: premier en vicepremier stappen uit AKP, arrestaties en detentie van Gülen-aanhangers en journalisten, opvang en terugkeer Syriërs.....	31
3.2.17	Venezuela: positie van Maduro verandert niet, Guaidó buiten spel gezet bij stemming over voorzitterschap parlement, verder krimpende economie voorspeld, regionaal plan UNHCR en IOM, visumplicht voor Venezolanen aangekondigd voor Caribische Koninkrijksdelen	31
4.	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN	32
4.1	INTERNATIONALE (BELEIDS)ONTWIKKELINGEN	32
4.1.1	Griekenland verplaatst migranten van de eilanden naar het vaste land.....	33
4.1.2	Duitsland: Beieren wil verlenging van grenscontroles tussen Duitsland en Oostenrijk	33
4.1.3	Terugkeerdecreet Italië.....	33
4.1.4	Overname van vreemdelingen uit Italië en Malta door Duitsland en Frankrijk.....	33
4.1.5	Nieuwe asielwet Griekenland	33
4.1.6	Frankrijk kondigt forse verscherping asielbeleid en ontruiming van migrantenkampen aan.....	34
4.1.7	België beperkt opvang voor bepaalde categorieën asielzoekers	34
4.1.8	Beoordeling van situatie in Syrië door andere EU-lidstaten	34
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	35
4.2.1	Mazar-e-sharif en Herat aangewezen als binnenlands beschermingsalternatief in Afghanistan ..	35
4.2.2	Herbeoordeling veilige landen van herkomst	35
4.2.3	Landenbeleid Sudan aangepast naar aanleiding van algemene verbetering van de veiligheidssituatie	35
4.2.4	Onderzoek naar toegang tot rechtsbijstand in Griekenland voorafgaand aan Dublinoverdracht ..	36
4.2.5	Beleid ten aanzien van tolken voor internationale missies in Afghanistan.....	36
4.2.6	Stand van zaken en maatregelen doorlooptijden	36
4.2.7	Maatregelen hoge instroom van Moldaviërs.....	36
4.2.8	Verlenging besluit- en vertrekmoratorium Libië	37

1. Asielaanvragen

1.1 Eerste asielaanvragen in Nederland

In het derde tertaal van 2019 zijn 8.131 eerste asielaanvragen ingediend in Nederland. Het aantal aanvragen is daarmee vergelijkbaar met vorig jaar in dezelfde periode (+46, +0,6%) en gestegen in vergelijking met voorgaand tertaal (+965, +13%). In Figuur 1.1 is te zien dat de instroom vanaf september licht toeneemt, maar in december weer daalt, naar het niveau van het begin van het tertaal.

Figuur 1.1 Verloop van het totaal aantal eerste asielaanvragen in Nederland van september 2018 t/m december 2019.

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie.

In Figuur 1.2 is de instroom van de top 10 nationaliteiten visueel weergegeven. De meeste asielaanvragen werden in tertaal 3 ingediend door *Syriërs* (1.730), zie Figuur 1.3. Dit is zowel een opvallende toename vergeleken met voorgaand tertaal (+607, +54%), als vergeleken met vorig jaar in dezelfde periode (+731, +73%). De aanvragen van *Moldaviërs* zijn sterk gestegen in vergelijking met vorig tertaal (+464, +265%) en voorgaand jaar in dezelfde periode (+241, +61%). De instroom van Moldaviërs was vooral in oktober en november uitzonderlijk hoog. Aanvragen van *Algerijnen* waren vorig tertaal lager, maar laten in het derde tertaal weer het niveau van daarvoor zien (485). *Turkse* aanvragen laten sinds begin 2019 een vrij stabiele instroom zien (T3 390 aanvragen), maar wel een afname in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-143, -27%). *Nigerianen* laten in het derde tertaal voor het eerst in 2019 een afname zien, maar het aantal aanvragen ligt nog steeds hoger dan vorig jaar in dezelfde periode (+235, +79%).

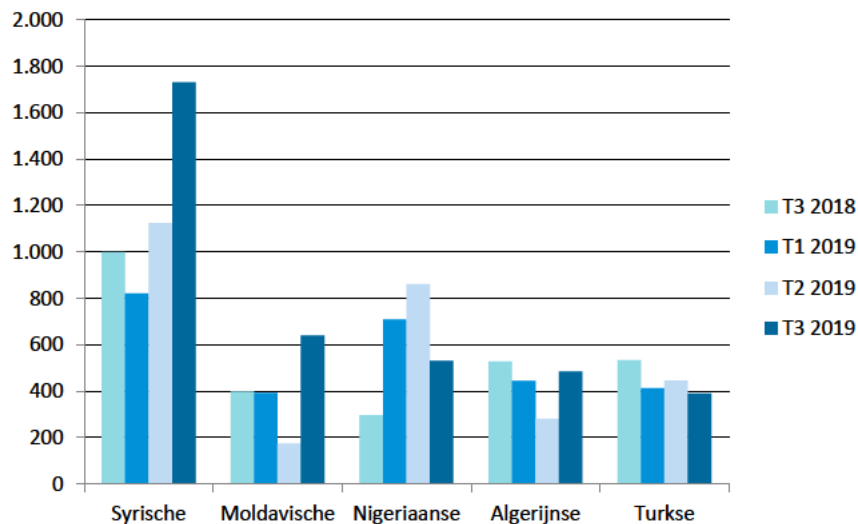
Figuur 1.2 Visuele weergave van top 20 nationaliteiten die in T3 2019 een eerste asielaanvraag hebben ingediend in Nederland

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie.

In onderstaande figuur is de ontwikkeling per tertaal te zien van de top 5 nationaliteiten van eerste asielaanvragen in Nederland.

Figuur 1.3 Ontwikkeling per tertaal van de top 5 nationaliteiten van eerste asielaanvragen in Nederland

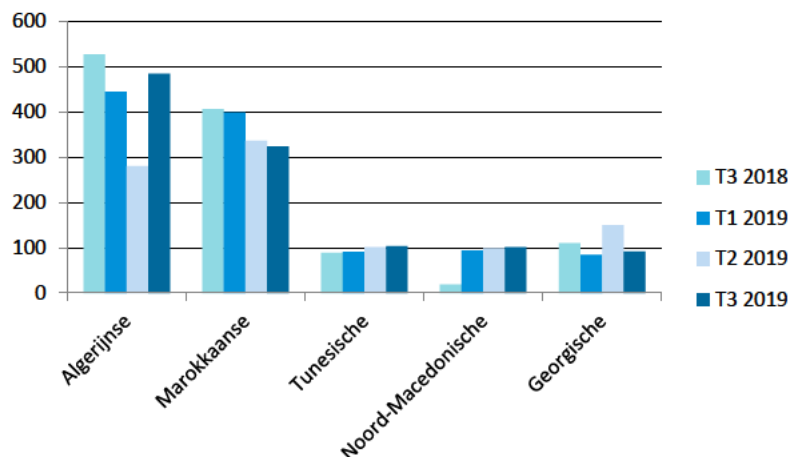

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie. Top 5 gebaseerd op T3 2019.

1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit "veilige landen van herkomst"

In het derde tertaal van 2019 waren twee van de tien grootste groepen asielzoekers afkomstig uit landen die staan op de lijst van veilige landen van herkomst, *Algerije* en *Marokko* (zie Figuur 1.4). Het totaal aantal eerste asielaanvragen in tertaal 3 van onderdanen uit veilige landen (1.443) is licht gestegen in vergelijking met voorgaand tertaal (+91, +7%), maar gedaald in vergelijking met een jaar geleden in dezelfde periode (-392, -21%). Het aantal asielaanvragen van Algerijnen (485) laat een toename zien in vergelijking met voorgaand tertaal (+204, +73%), maar een lichte afname in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-43, -8). Het aantal aanvragen van Marokkanen (324) is vergelijkbaar met vorig tertaal (-15, -4%) en minder dan vorig jaar in dezelfde periode (-83, -20%). Het aantal aanvragen van *Tunesiërs* (104) blijft nagenoeg gelijk in 2019, maar laat wel een toename zien ten opzichte van vorig jaar (+15, +17%). Het aantal aanvragen van Noord-Macedoniërs (101) is vergelijkbaar met vorig tertaal (+2, +2%), maar sterk gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+82, +432%). Het aantal aanvragen van Georgiërs (92) is gedaald in vergelijking met het voorgaande tertaal (-58, -39%) en in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (-18, -16%).

Figuur 1.4 Ontwikkeling per tertaal van de top 5 nationaliteiten van eerste asielaanvragen in Nederland van onderdanen uit veilige landen van herkomst

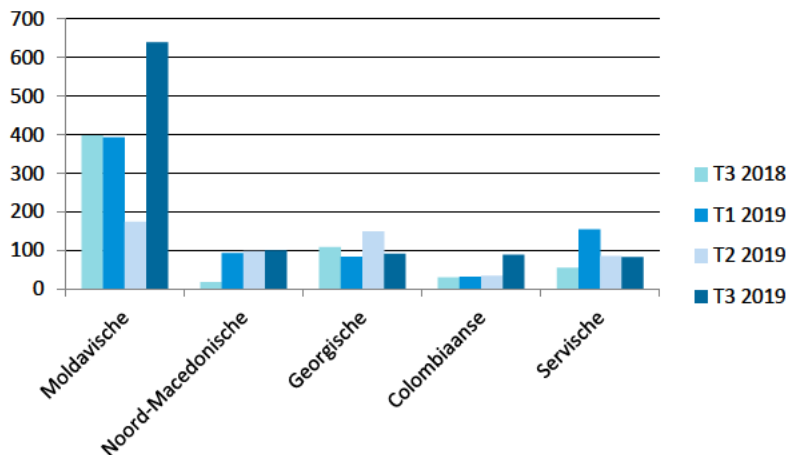
Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie. Top 5 gebaseerd op T3 2019.

1.1.2 Asielaanvragen van burgers van visumvrije landen

In het derde tertaal van 2019 was één nationaliteit in de top tien nationaliteiten afkomstig uit een visumvrij land, te weten de *Moldavische* (zie Figuur 1.5).

Het aantal eerste asielaanvragen van burgers uit visumvrije landen in het derde tertaal (1.236) is gestegen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+426, +53%). Dit is vooral te wijten aan het toegenomen aantal aanvragen van Moldaviërs en *Colombianen*. De aanvragen van Moldaviërs (639) zijn sterk gestegen in vergelijking met vorig tertaal (+464, +265%) en voorgaand jaar in dezelfde periode (+241, +61%). De instroom van Moldaviërs was vooral in oktober en november uitzonderlijk hoog. De aanvragen van Colombianen (90) zijn sterk gestegen in vergelijking met voorgaand tertaal (+55, +157%) en in vergelijking met voorgaand jaar in dezelfde periode (+59, +190%). Het aantal aanvragen van Noord-Macedoniërs (101) is in vergelijking met vorig tertaal (+2, +2%), maar sterk gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+82, +432%). Het aantal aanvragen van Georgiërs (92) is gedaald in vergelijking met het voorgaande tertaal (-58, -39%) en in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (-18, -16%). Het aantal aanvragen van Serviërs (83) is vergelijkbaar met voorgaande periode (-3, -3%), maar gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+27, +48%).

Figuur 1.5 Ontwikkeling per tertaal van de top 5 nationaliteiten van eerste asielaanvragen in Nederland van burgers uit visumvrije landen

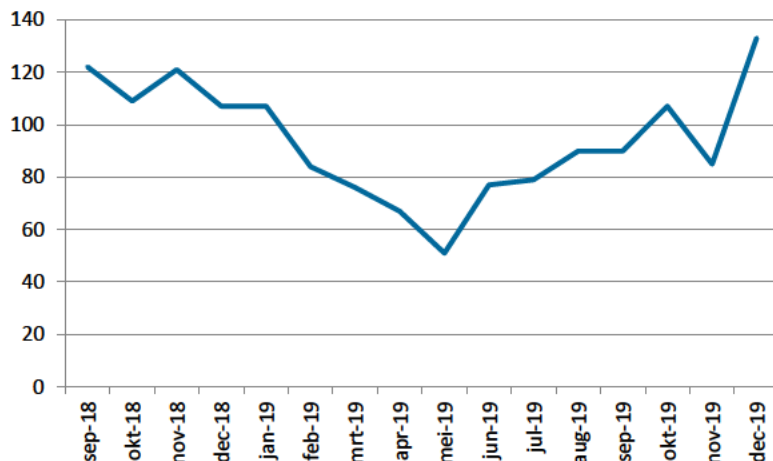

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie. Top 5 gebaseerd op T3 2019.

1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers)

In het derde tertaal zijn 410 eerste asielaanvragen door AMV'ers ingediend. Het totaal aantal asielaanvragen van AMV'ers is gedaald in vergelijking met een jaar geleden in dezelfde periode (-49, -11%), maar gestegen in vergelijking met voorgaand tertaal (+120, +41%). In Figuur 1.6 is het verloop van het aantal eerste asielaanvragen van AMV'ers te zien. De eerste vijf maanden van 2019 is een afname van het aantal eerste asielaanvragen van AMV'ers waarneembaar. Vanaf de maand juni is het aantal aanvragen weer gestegen en ligt nu weer op het niveau van een jaar eerder.

Figuur 1.6 Verloop van het totaal aantal eerste asielaanvragen in Nederland door AMV'ers.

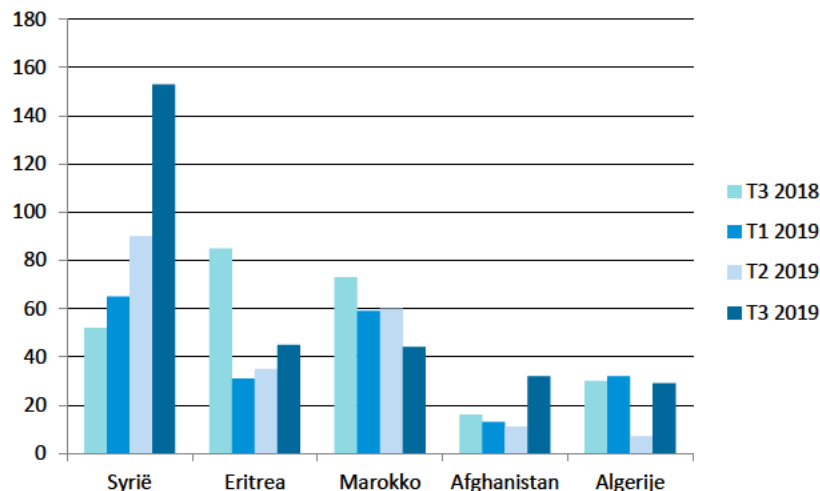

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie.

In het derde tertaal zijn **Syriërs** de grootste groep AMV'ers (37,3%), gevolgd door **Eritreeërs** (11%) en **Marokkanen** (10,7%). Het aantal aanvragen van Syrische AMV'ers (153) is (net als het totaal aantal aanvragen van Syriërs) sterk gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+101, +194%) en ook in vergelijking met voorgaand tertaal (+63, +70%). Het aantal

aanvragen van *Afghaanse* AMV'ers (32) is gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+16, +100%) en in vergelijking met vorig tertaal (+21, +191%). Het aantal aanvragen van Eritrese AMV'ers (45) is lager dan een jaar geleden (-40, -47%). Aanvragen van Marokkaanse AMV'ers (44) laat een gestage afname zien. Het aantal *Algerijnse* AMV'ers (29) laat een toename zien ten opzichte van vorig tertaal (+22, +314%) , maar is vergelijkbaar met een jaar geleden in dezelfde periode (-1, -3%).

Figuur 1.7 Ontwikkeling per tertaal van de top 5 nationaliteiten van eerste asielaanvragen door AMV'ers

Bron: Metis data-extractie sep 2018 t/m dec 2019, standmaand dec 2019. Deze gegevens zijn exclusief hervestiging en relocatie. Top 5 gebaseerd op T3 2019.

2. Opvallende nationaliteiten

In dit hoofdstuk worden enkele nationaliteiten verder uitgelicht om inzicht te geven in de achtergrondkenmerken van bepaalde groepen asielaanvragers. De selectie van deze nationaliteiten is tot stand gekomen door middel van een enquête die gehouden is onder de lezers van de Migratieradar. Redenen om een bepaalde nationaliteit uitgelicht te willen zien hadden te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of signalen met betrekking tot overlast. Vervolgens is door het Migratieradar-team, in overleg met de klankbordgroep, een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten. De informatie over ontwikkelingen in herkomstlanden is gebaseerd op openbare bronnen.

2.1 Algerije

2.1.1 Toelichting cijfers

In totaal werden in het derde tertaal 485 eerste asielaanvragen ingediend door Algerijnen. Dit is hoger dan een tertaal eerder, maar iets minder dan een jaar geleden in dezelfde periode. De meeste aanvragen worden ingediend door mannen tussen de 20-29 jaar. In totaal werden 29 aanvragen ingediend door vreemdelingen die stellen een AMV'er te zijn. Dat is 78% van het totaal aantal Algerijnse minderjarigen¹ dat is ingestroomd en 6% van het totaal aantal Algerijnse eerste asielaanvragers. De asielaanvragen in Europa laten een vergelijkbaar verloop zien als in 2018. Nederland is voor wat betreft Algerijnen in september 2019 het derde ontvangende land in EU+.

¹ Hiermee wordt bedoeld het totaal aantal Algerijnse minderjarigen, dus ook minderjarigen die binnen een gezin naar Nederland komen

In totaal werd in Nederland in het derde tertaal op 380 zaken beslist. Geen enkele aanvraag waarop in het derde tertaal beslist is, is ingewilligd. Het overgrote deel is niet in behandeling genomen (Dublin) en een derde is kennelijk ongegrond verklaard (o.a. veilig land van herkomst). Iets meer dan de helft van de Algerijnse zaken die werden afgedaan in het derde tertaal, werden afgedaan in spoor 1.

2.1.2 Ontwikkelingen: presidentsverkiezingen gewonnen door voormalig premier, protesten tegen verkiezingen, nieuwe regering geïnstalleerd, legerleider Salah overleden, veroordeling broer oud-president, terugkeer naar Niger

Massale protesten braken uit in februari, waardoor de president Abdelaziz Bouteflika in april moest aftreden. Sindsdien gingen de demonstraties onafgebroken door, waarin geëist werd dat de heersende elite af zou treden. De demonstranten eisten een nieuwe regering, meer hervormingen en dat de verkiezingen zouden worden uitgesteld zodat de oppositie meer tijd zou hebben zich te organiseren. De weken voorafgaand aan de verkiezingen werden de beveiligingsmaatregelen geïntensiveerd, wegen en sociale media geblokkeerd om te voorkomen dat mensen aan de demonstraties deelnamen.²

Op 12 december 2019 vonden de presidentsverkiezingen plaats, na een aantal keer te zijn uitgesteld. Oud premier Abdelmajid Tebboune kwam als winnaar uit de bus en behaalde 58% van de stemmen. Het officiële opkomstcijfer bedroeg 40%. Op de dag van de verkiezingen gingen duizenden mensen de straat op in het centrum van Algiers en in veel andere steden, en pleitten voor een verkiezingsboycot. In de Berberregio's, waaronder in Bejaïa, werden stembureaus bestormd door de oppositie. Zij sloten verschillende stembureaus af en braken stembussen open, waarbij ook stembiljetten werden vernietigd.³

De politie en veiligheidstroepen traden steeds harder op tegen de demonstranten, met traangas en wapenstokken. Activisten meldden dat er in de dagen vóór de verkiezingen talloze arrestaties plaatsvonden. De protestbewegingen bleven echter grotendeels vreedzaam.⁴ Na de verkiezingen bleven de protesten aanhouden, waarin nieuwe verkiezingen worden geëist met daadwerkelijk nieuwe politici die niet behoren tot de oude garde.⁵

Op 2 januari 2020 is de nieuwe regering geïnstalleerd met Abdelaziz Djerad als premier. Verschillende posten zijn hetzelfde gebleven als onder de oude regering. De functie van plaatsvervangend minister van Defensie, van oudsher een belangrijke rol in een land waar de top generaals grote politieke macht hebben, is nog niet ingevuld.⁶

Op 23 december is legerleider Gaid Salah plotseling overleden aan een hartaanval. Gaid Salah was na het vertrek van voormalig president Bouteflika een van de machtigste mannen van het land. Hij besloot zich tijdens massale protesten in februari van dit jaar tegen zijn baas te keren. Het was deze militaire chef die op 26 maart aankondigde dat artikel 102 van de grondwet - het toestaan van verwijdering van de president op grond van slechte gezondheid - moest worden toegepast, wat resulteerde in het ontslag van Bouteflika.⁷

² Middle East Monitor, Algeria: Presidential election held despite protests, 12-12-2019 <https://www.middleeastmonitor.com/20191212-algeria-presidential-election-held-despite-protests/>

³ Deutsche Welle, Algerians protest, boycott presidential vote, 12-12-2019, <https://www.dw.com/en/algerians-protest-boycott-presidential-vote/a-51648226>; Observers France 24, Protesters in the Algerian city of Béjaïa break ballot boxes and close polling stations, 13-12-2019, <https://observers.france24.com/en/20191213-protesters-algerian-city-bejaia-break-ballot-boxes-close-polling-places>

⁴ France24, Bouteflika-era PM Tebboune declared winner of Algeria's presidential election, 13-12-2019, <https://www.france24.com/en/20191213-bouteflika-era-pm-tebboune-declared-winner-of-algeria-s-presidential-election>; The Guardian, Mass boycott and police clashes as Algeria holds disputed election, 12-12-2019

<https://www.theguardian.com/world/2019/dec/12/algeria-stages-presidential-vote-amid-fierce-protests>

⁵ BBC News: Algeria election: Fresh protests as Tebboune replaces Bouteflika, 13 December 2019 <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-50782676>

⁶ Reuters, Algeria appoints new government amid worst political crisis in decades, 2-1-2020, <https://www.reuters.com/article/us-algeria-government/algeria-appoints-new-government-amid-worst-political-crisis-in-decades-idUSKBN1Z11CU>

⁷ BBC, Algeria's powerful military chief Ahmed Gaid Salah dies, 23-12-2019 <https://www.bbc.com/news/world-africa-50891741>

De broer van voormalig president Abdelaziz Bouteflika, Said Bouteflika, twee vroegere chefs van de veiligheidsdiensten Mohamed Mediene en Athmane Tartag en Louisa Hanoune (partijchef van de Algerijnse arbeiderspartij, Parti des Travailleurs) zijn alle vier veroordeeld tot 15 jaar cel voor het "ondermijnen van het gezag van het leger" en "samenzweren" tegen de staat om regime-verandering teweeg te brengen.⁸

Algerije als opvang- en transitland

In oktober 2019 heeft het IOM voor het eerst een vlucht voor vrijwillige terugkeer vanuit Algerije naar Niger uitgevoerd. Aan boord waren 166 Nigerese staatsburgers. De vlucht werd georganiseerd door nauwe samenwerking tussen de regeringen van Algerije en Niger. IOM biedt ondersteuning aan de Nigerese regering bij het registreren van de teruggekeerde Nigeresen bij aankomst in Niger. Bij aankomst ontvangen de groepen Nigerese migranten die terugkeren met IOM-georganiseerde vluchten hulp, zoals voedsel en zakgeld, om hun eerste behoeften te dekken. Daarnaast biedt IOM verschillende re-integratieondersteuning. Dit kan medische hulp, psychosociale ondersteuning, onderwijs, beroepsopleiding, het opzetten van een activiteit die inkomsten genereert, of ondersteuning voor huisvesting en andere basisbehoeften omvatten.⁹

2.2 Colombia

2.2.1 Toelichting cijfers

In totaal werden in het derde tertaal 90 eerste asielaanvragen door Colombianen ingediend, met name in oktober en november. Ondanks dat het aantal aanvragen in absolute zin in 2019 laag is (158), is het wel met 259% toegenomen ten opzichte van 2018. Het aantal aanvragen in EU+ neemt sterk toe in vergelijking met vorig jaar en in vergelijking met voorgaande maanden. Vrijwel alle asielaanvragen van Colombianen worden ingediend in Spanje. Nederland staat op de 7^e plek als ontvangend land van Colombianen.

Iets meer Colombiaanse mannen (58%) dienden een asielaanvraag in dan Colombiaanse vrouwen (42%). De meeste asielaanvragers zijn tussen de 30-39 jaar oud. Ongeveer een vijfde van de asielaanvragers betreft minderjarige kinderen die met een meerderjarige zijn ingereisd.

Van de 28 asielaanvragen die zijn afgedaan in het derde tertaal betreft minder dan 10% een inwilliging. In 61% van de gevallen werd de asielaanvraag afgewezen, waarbij buitenbehandelingstelling het meeste voorkwam. In 32% van de gevallen werd de asielaanvraag door de vreemdeling ingetrokken.

2.2.2 Ontwikkelingen: sociale onvrede en demonstraties, geen grip regering op gewelddadige situatie, opvang grote aantallen Venezolanen, veel ontheemden

Waar we in de vorige Migratieradar schreven dat het vredesakkoord tussen de Colombiaanse regering en de FARC uit 2016, niet de langverwachte rust en stabiliteit heeft gebracht in Colombia, kwam daar in november ook nog eens een uitbarsting van sociale onvrede bij, gericht tegen de huidige president Ivan Duque. Honderdduizenden mensen gingen de straten op om te protesteren tegen de regering van Ivan Duque.¹⁰ In aanloop naar de lokale verkiezingen eind oktober werden

⁸ France24, Algerian court sentences former president Bouteflika's brother to 15 years , 25-9-2019,

<https://www.france24.com/en/20190925-algerian-court-sentences-former-president-bouteflikas-brother-15-years-prison>

⁹ IOM, IOM organizes first humanitarian charter flight from Algeria to Niger, 15-10-2019 <https://www.iom.int/news/iom-organizes-first-humanitarian-charter-flight-algeria-niger>

¹⁰ The New York Times, Colombians Fill Streets in Protest, Riding Region's Wave of Discontent, 21-11-2019,

<https://www.nytimes.com/2019/11/21/world/americas/colombia-protests-duque.html> [accessed 20-12-2019]

BBC, Colombia protests resume after talks flounder, 04-12-2019, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-50664018> [accessed 20-12-2019]

zeven kandidaten vermoord, meerdere kandidaten aangevallen en ongeveer 100 kandidaten werden bedreigd, aldus het verkiezingsobservatorium.¹¹

De president wil hervormingen doorvoeren op het gebied van onder meer sociale en economische voorzieningen en onderwijs. Ook had hij tijdens zijn campagne beloofd om anti-corruptiewetgeving in te dienen en door te voeren. De bevolking, ontevreden over de stap terug die zij moet doen op het gebied van sociale voorzieningen, na een eerdere periode van economische voorspoed, én ook vanwege het gebrek aan voortgang inzake de anti-corruptiewetgeving, besloot massaal de straat op te gaan.¹²

Daarnaast blijkt dat de regering nog steeds geen grip krijgt op de gewelddadige situatie in de buiten- en grensgebieden, daar waar voorheen de FARC de baas was. Gewapende groeperingen hebben de machtspositie van de FARC overgenomen en zaaien dood en geweld onder de inheemse bevolking, sociale leiders en ex-guerrilla's. Groot pijnpunt hierbij is dat tot op heden deze misdrijven onbestraft lijken te blijven.¹³

Colombia als opvangland

Colombia vangt veel ontheemde Venezolanen op. Er zijn verschillende redenen waarom Colombia de Venezolanen helpt. Allereerst kent Colombia zelf een geschiedenis van gedwongen migratie. Gedurende de jaren van het gewapende conflict (gerelateerd aan guerrilla en drugshandel), zijn er destijds vele Colombianen opgevangen in Venezuela.¹⁴

Ook kan de regering van Colombia de grens met Venezuela niet effectief afsluiten: de grens is ruim 2200 kilometer lang en wordt 'bewaakt' door guerrilla's en andere gewapende groeperingen, die juist enorm zullen profiteren van een grenssluiting. Immers, na een dergelijke sluiting zullen alle goederen via de door deze gewapende groepen gecontroleerde gebieden moeten worden gesmokkeld, vanzelfsprekend tegen een hoge vergoeding.¹⁵

Vraag is of de sociale onrust in Colombia gevolgen zal hebben voor de positie van Venezolanen in het land. Verschillende bronnen schrijven over toenemende xenofobie gericht tegen Venezolanen. Vooral nog verandert de regering niets aan de migratiewetgeving voor Venezolanen en heeft de huidige president Duque het beleid van zijn voorganger juist nog ruimhartiger toegepast.¹⁶

2.3 Irak

2.3.1 Toelichting cijfers

Het totaal aantal asielaanvragen van Irakezen in het derde tertaal (201) is licht afgenomen ten opzichte van het voorgaande tertaal en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode. De meeste aanvragen werden ingediend door mannen (72%). De meeste asielaanvragers zijn tussen de 20-29 jaar. Een kwart van de minderjarigen die in het derde tertaal een asielaanvraag indienden, stelt als AMV'er te zijn ingereisd; dat is 7% van het totaal aantal Iraakse eerste asielaanvragers. Het aantal asielaanvragen op Europees niveau ligt ook iets lager dan vorig jaar en

¹¹ Reuters, 28 oktober 2019, <https://www.reuters.com/article/us-colombia-politics/bogota-elects-first-woman-mayor-in-colombia-regional-vote-idUSKBN1X60UK>

¹² AS-COA, *Colombia's Iván Duque Marks One Year in Office*, 07-08-2019, <https://www.as-coa.org/articles/colombias-iv%C3%A1n-duque-marks-one-year-office> [accessed 20-12-2019]

¹³ BBC News, *Paro nacional en Colombia: 4 motivos detrás de las multitudinarias protestas y cacerolazos en Colombia contra el gobierno de Iván Duque*, 22-11-2019, <https://www.bbc.com/mundo/noticias-america-latina-50503455> [accessed 20-12-2019]

¹⁴ The Conversation, *Latin America shuts out desperate Venezuelans but Colombia's border remains open – for now*, 07-10-2019, <http://theconversation.com/latin-america-shuts-out-desperate-venezuelans-but-colombias-border-remains-open-for-now-123307> [accessed 20-12-2019]

¹⁵ The Conversation, *Latin America shuts out desperate Venezuelans but Colombia's border remains open – for now*, 07-10-2019, <http://theconversation.com/latin-america-shuts-out-desperate-venezuelans-but-colombias-border-remains-open-for-now-123307> [accessed 20-12-2019]

¹⁶ The Atlantic, *This Country Is Setting the Bar for Handling Migrants*, 16-08-2019, <https://www.theatlantic.com/international/archive/2019/08/colombias-counterintuitive-migration-policy/596233/> [accessed 20-12-2019]

ongeveer gelijk aan voorgaande maanden. Nederland staat op de 8^e plek als ontvangend land voor Irakezen.

Van de in totaal 183 in het derde tertaal afgedane zaken, betrof 26% een inwilliging. In 69% van de gevallen werd de aanvraag afgewezen, waarbij de meeste zaken niet in behandeling werden genomen (Dublin).

2.3.2 Ontwikkelingen: Ontheemden, protesten, aftreden premier Mahdi, spanning Iran/VS ook weerslag op Irak, activiteiten ISIS, Turkse bombardementen in Sinjar, toestroom Syriërs naar Irak

Onvrede en demonstraties

Onder jonge volwassenen groeit de werkloosheid. Momenteel is deze 22 procent. Vanaf september vonden protesten van met name jonge afgestudeerden plaats tegen overheids corruptie, werkloosheid en slechte basisdiensten. Vanaf 1 oktober protesteerden duizenden Irakezen in de straten van Bagdad. De protesten verspreidden zich al snel naar de provincies Dhi-Qar, Basra, Maysan, Qadisiya, Wasit, Muthanna, Babylon en Karbala. Veiligheidstroepen zetten waterkannonnen, traangas, rubberen kogels en echte kogels in om de demonstranten uiteen te jagen. Gewapende mannen, vermoedelijk leden van milities die gesteund worden door Iran, gebruikten ook geweld tegen de demonstranten. Daarnaast sloot de regering internet af.¹⁷

Op 29 november maakte premier Mahdi zijn aftreden bekend nadat de sji'itische geestelijk leider al-Sistani het parlement die dag opriep haar opties ten opzichte van de regeringsformatie te heroverwegen. Demonstraties en geweld duurden ook daarna voort.¹⁸ Er waren eind december bijna 500 doden en meer dan 22.000 gewonden gevallen.¹⁹ Irakezen die hun steun voor de protesten uitten op sociale media zijn gearresteerd. Kantoren van radio en tv stations zijn gesloten, journalisten bedreigd of verdwenen.²⁰ UNAMI meldt eveneens een patroon van ontvoeringen van en gerichte moorden op mensenrechtenverdedigers en demonstranten en onwettige arrestaties.²¹ In januari 2020 zaten nog demonstranten gevangen of waren demonstranten nog vermist na ontvoering. Er werden ook in januari persmedewerkers, activisten en demonstranten gericht omgebracht en gearresteerd.²² Op 17 januari intensiveerden de protesten in aanloop naar de deadline van 20 januari die demonstranten hadden gesteld voor de benoeming van een nieuwe onafhankelijke premier. Regeringstroepen gebruikten excessief geweld om de nieuwe protesten te onderdrukken. Van 17 januari tot 23 januari werden tien demonstranten gedood, 135 raakten gewond en 88 gearresteerd in Bagdad, Karbala, Basra, Diyala en Dhi-Qar. Demonstranten trachtten hoofdwegen en bruggen te blokkeren waarop politie geautoriseerd werd deze demonstranten te arresteren. Er raakten ook legerofficieren gewond door stenen die gegooid werden door demonstranten. Op 24 januari demonstreerden 200.000 Irakezen in Bagdad op initiatief van politiek leider Muqtada al-Sadr voor het vertrek van Amerikaanse troepen uit Irak.²³

Spanningen tussen Iran en de V.S.

Als gevolg van de spanningen tussen Iran en de V.S. zijn ook Amerikaanse doelen en personen in Irak getroffen. Op 27 december werden meer dan dertig raketten afgevuurd op een Iraakse militaire basis in de provincie Kirkuk waar ook Amerikaans militair personeel gelegerd is. Hierbij werd een Amerikaanse contractor gedood en raakte een aantal Irakezen en Amerikanen gewond.

¹⁷ Epic, ISHM: AUGUST 29 – SEPTEMBER 5, 2019 tot en met ISHM: DECEMBER 12 – DECEMBER 19, 2019.

¹⁸ International Crisis Group, CrisisWatch Iraq November 2019; epic, ISHM: NOVEMBER 21 – DECEMBER 5, 2019. Eerder hadden parlementsleden een petitie ondertekend die opriep tot het aftreden van de premier en was het bloedvergieten tegen demonstranten weer toegenomen; epic, ISHM: NOVEMBER 21 – DECEMBER 5, 2019.

¹⁹ Getallen onder meer: Daily Sabah, 56 abducted protesters and activists still missing in protest-hit Iraq, 29 december 2019.

²⁰ Epic, ISHM: AUGUST 29 – SEPTEMBER 5, 2019 tot en met ISHM: DECEMBER 12 – DECEMBER 19, 2019.

²¹ UNAMI, Appointment of PM-designate: now is the time to act in the interest of the Iraqi people, 18 december 2019.

²² Epic, ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020.

²³ Vox, Thousands in Iraq called for US troops to leave the country. But there's more to the story. It doesn't look like these anti-US protests will be sustainable, at least for now., 24 januari 2020.

De V.S. beschuldigde Kata'ib Hezbollah, een door Iran gesteunde militie, ervan achter de aanval te zitten. Op 29 december viel de Amerikaanse luchtmacht verschillende locaties van de militie aan. Hierbij kwamen ten minste negentien PMF (Popular Mobilization Forces) strijders om en raakten andere strijders gewond.²⁴

De nationale veiligheidsraad van Irak dreigde op 30 december de relaties tussen Irak en de door de V.S. geleide coalitie te heroverwegen. Dit was een reactie op de luchtaanvallen van de V.S., zonder toestemming van Irak, tegen Kata'ib Hezbollah. Deze aanvallen werden gezien als een schending van de soevereiniteit van Irak. De nationale veiligheidsraad wordt voorgezeten door de voorzitter van de PMF. Ook een aantal Iraakse leiders zagen de aanvallen als schending van de soevereiniteit van Irak.²⁵ De Amerikaanse aanvallen leidde 31 december tot protesten bij de Amerikaanse ambassade in Bagdad waaraan, met name militieleden van Kata'ib Hezbollah en ook hoge PMF leden deelnamen. Demonstranten drongen door tot de Amerikaanse compound. Iraakse veiligheidstroepen grepen niet in.²⁶ De V.S. stuurde hierop 750 extra troepen naar Koeweit.²⁷

Op 3 januari doodde de V.S. de Iraanse generaal Qassim Sulaimani en de Iraakse hoge militieleider Abu Mahdi al-Muhandis, commandant van Kata'ib Hezbollah en chefstaf van de PMF middels een luchtaanval met een drone. Op 7 januari voerde Iran raketaanvallen uit op twee Iraakse bases waar coalitiepersoneel onderdak had in de provincies Anbar en Arbil. Irak was op de hoogte gesteld van een Iraanse aanval op locaties met Amerikaanse troepen maar noemde de aanval desondanks een schending van haar soevereiniteit. De V.S. noemden de aanval een signaal dat Iran de situatie wenste te de-escaleren aangezien de precisie aanval duidelijk het doden van Amerikanen vermeden had. De waarde van de Iraakse Dinar ten opzichte van de Amerikaanse Dollar daalde tijdelijk met 3%.²⁸ Op 12 en 14 januari werden nog twee Iraakse bases welke gewoonlijk door Amerikaans personeel gebruikt worden aangevallen door raketten. Hierbij vielen geen slachtoffers en de aanvallen zijn niet opgeëist.²⁹

Resterende ISIS-elementen

De veiligheidssituatie in is over het algemeen Irak beter dan in voorgaande jaren. Resterende ISIS-strijders bevinden zich voornamelijk nog in perifere rurale gebieden waar Iraakse veiligheidstroepen moeilijk toegang hebben zoals berg- en woestijngebied, grotten, landbouwgebied en verlaten dorpen in het deel van Irak van het zuiden van de provincie Ninewa tot het noorden van de provincie Diyala, waaronder de Hamrin en Makhul gebergten, en in de woestijngebieden van de Jazira en de provincie Anbar in het westen van Irak en een aantal verspreid liggende locaties. ISIS-strijders onderhouden zichzelf door in kleine groepen burgers te ontvoeren, af te persen, onder bedreiging voedsel te eisen en te doden om hun geld te stelen. Aanvallen van ISIS-strijders zijn verder gericht op lokale overheidsvertegenwoordigers en leden van de veiligheidstroepen en checkpoints waardoor ISIS voor de lokale bevolking een nabijere werkelijkheid is dan veiligheidstroepen. Gegeven de hier bij komende spanningen tussen de V.S. en Iran en de protesten in Bagdad en het zuiden van Irak kan een onzekere instabiele situatie ontstaan.³⁰ ISIS activiteit concentreerde zich de laatste maanden van 2019 op de provincie Diyala. Dit leidde tot ontheemdenstromen vanuit enkele dorpen. ISIS was onder andere ook actief in het gebied ten (noord)westen van Kirkuk. De strijd tegen ISIS door vernietiging van tunnels, trainingskampen en andere locaties en het doden van strijders ging ook in januari door, zonder Amerikaanse steun.³¹

²⁴ Epic, *ISHM December 19 2019-January 2, 2020*; CNN, *US strikes 5 facilities in Iraq and Syria linked to Iranian-backed militia*, 29 december 2019; Financial Times, *US bombs Shia group blamed for American's death in Iraq*, 29 december 2019.

²⁵ Epic, *ISHM December 19 2019-January 2, 2020*.

²⁶ The New York Times, *Protesters Attack U.S. Embassy in Iraq, Chanting 'Death to America'*, 31 december 2019; Epic, *ISHM December 19 2019-January 2, 2020*.

²⁷ Epic, *ISHM December 19 2019-January 2, 2020*.

²⁸ Epic, *ISHM: JANUARY 2 – JANUARY 9, 2020* en epic, *ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020*.

²⁹ Epic, *ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020*.

³⁰ International Crisis Group, *Report 207, Averting an ISIS Resurgence in Iraq and Syria*, 11 oktober 2019.

³¹ Epic, *ISHM reports*.

Turkse bombardementen in Sinjar

Op 15 januari heeft de Turkse luchtmacht de Sinjar Verzetseenheden (YBS) gebombardeerd in de provincie Ninewa. Vier mensen kwamen hierbij om waaronder een commandant van de militie. De YBS is geaffilieerd aan de PKK, door Turkije gezien als terroristische organisatie, maar is ook bij het Iraakse Ministerie van Defensie geregistreerd als deel van de PMF. De YBS heeft controle over een groot deel van het gebied van Sinjar. Dit gebied zou strategisch van belang zijn voor Turkije.³²

Nieuwe vluchtelingenstroom vanuit Syrië

Na de Turkse invasie van Noord-Syrië vluchtten sinds 14 oktober meer dan 17.000 Syriërs de Iraakse grens over naar de Koerdische Autonome Regio (KAR). De KAR huisveste half november ruim 794 duizend Iraakse ontheemden en 225 duizend Syrische vluchtelingen. Er is een gebrek aan fondsen voor de voorzieningen in de kampen.³³

2.4 Moldavië

2.4.1 Toelichting cijfers

Het aantal aanvragen van Moldaviërs liet in het derde tertaal een flinke toename zien. Dit is vooral gebeurd in oktober en november. Na het inwerkingtreden van maatregelen van de staatssecretaris van JenV is het aantal asielaanvragen van Moldaviërs drastisch afgenomen³⁴. Of deze afname toegeschreven kan worden aan de maatregelen, kan nog niet met zekerheid gezegd worden. Wel is de afname in de winterperiode een grote verandering ten opzichte van vorig jaar in dezelfde periode. Ongeveer evenveel mannen als vrouwen hebben een asielaanvraag ingediend in Nederland. Een groot deel van de aanvragers (38%) was minderjarig en is ingereisd met familieleden.

In Europa is het aantal asielaanvragen in september hoger dan voorgaand jaar. Moldaviërs dienen vooral in Nederland, Duitsland en Frankrijk asielaanvragen in. Van de in totaal 525 in het derde tertaal afgedane zaken is geen enkele zaak ingewilligd. In 93% van de gevallen is de aanvraag afgewezen, waarbij niet in behandeling nemen (Dublin) en ongegrondverklaring het meeste voorkwam. In 7% van de gevallen trokken betrokkenen hun aanvraag in.

2.4.2 Ontwikkelingen: coalitie uit elkaar gevallen, onderhandelingen met Rusland, economische redenen als migratiemotief

Na de parlementsverkiezingen van 24 februari 2019 ontstond een regeringscoalitie van de pro-Russische Socialistische Partij met het pro-EU-blok genaamd ACUM. Deze coalitie had de ambitie om de corruptie te bestrijden en kreeg om die reden financiële steun van de EU. Op 8 november 2019 viel deze coalitie uit elkaar.³⁵ Sindsdien vormt de Socialistische partij een kabinet met de Democratische partij, die tot voor kort onder leiding stond van de oligarch Plahotniuc.³⁶ De eerste buitenlandse reis van de nieuw aangetreden Eerste Minister Ion Chicu ging naar Moskou. Chicu heeft verklaard dat als de onderhandelingen met het IMF en de Europese Unie niet naar wens verlopen, hij een lening van Rusland zal accepteren.³⁷ Er vinden onderhandelingen plaats tussen Moldovagaz (Moldavië) en Gazprom (Rusland) over verlenging van het contract voor de levering van aardgas aan Moldavië. De partijen stellen dat ze dicht bij een akkoord zijn.³⁸

³² Al-Monitor, *Turkey bombs Yazidi militia in Iraq affiliated with PKK*, 24 januari 2020.

³³ Epic, ISHM: *ISHM: OCTOBER 31 – NOVEMBER 7, 2019 ; NOVEMBER 7 – NOVEMBER 14, 2019, NOVEMBER 14-NOVEMBER 21, 2019; NOVEMBER 21 – DECEMBER 5, 2019; DECEMBER 12 – DECEMBER 19, 2019.*

³⁴ Zie voor een korte beschrijving van de maatregelen hoofdstuk 4 over beleid

³⁵ Radio Free Europe / Radio Liberty, *Moldovan Government Collapses; EU Calls Development 'Worrying'*, 12 november 2019, <https://www.rferl.org/a/moldovan-parliament-to-consider-confidence-vote-in-sandu-s-cabinet/30265748.html>

³⁶ BalkanInsight, *Moldova's Parliament Backs Ion Chichu as new PM*, 14 november 2019, <https://balkaninsight.com/2019/11/14/moldovas-parliament-votes-in-ion-chichu-as-new-pm/>

³⁷ Reuters, *Moldova, eyeing Russia loan, may 'pause' cooperation with IMF*: PM, 26 november 2019, <https://www.reuters.com/article/us-moldova-imf/moldova-eyeing-russia-loan-may-pause-cooperation-with-imf-pm-idUSKBN1Y01N1> en BalkanInsight, *Moldova mulls Russian loan as leverage with EU, IMF*, 27 november 2019, <https://balkaninsight.com/2019/11/27/moldova-mulls-russian-loan-as-leverage-with-eu-imf/>

³⁸ The Economist, *Moldova and Gazprom agree extension of gas supply contract*, 20 november 2019, <http://country.eiu.com/article.aspx?articleid=578710441&Country=Ukraine&topic=Politics&subtopic=Forecast&subsubtopic=Internationalrelations&u=1&pid=1968738380&oid=1968738380>, Radio Europa / Libera Moldova, *Preşedintele Moldovagaz, Vadim Ceban, spune că în*

In kranteninterviews geven Moldavische asielzoekers en ex-asielzoekers aan dat zij weten dat ze nauwelijks kans maken op een verblijfsvergunning, maar dat zij gedreven worden door armoede.³⁹

2.5 Syrië

2.5.1 Toelichting cijfers en kenmerken

Het totaal aantal Syrische asielaanvragen in het derde tertaal (1.730) is in vergelijking met voorgaand tertaal en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode toegenomen. De meerderheid van de asielaanvragen werd ingediend door mannen (78%). De meerderheid van de asielaanvragers is tussen de 20 en 29 jaar. Bijna de helft (44%) van de minderjarigen stelt als AMV'er te zijn ingereisd; dat is 9% van het totaal aantal Syrische eerste asielaanvragers. Het aantal Syrische AMV'ers is (net als het totaal aantal Syriërs), toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+63, +70%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+101, +194%). Het aantal asielaanvragen in Europa laat een vergelijkbaar beeld zien in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode.

Van de in totaal 439 zaken die in het derde tertaal zijn afgedaan, werd 57% ingewilligd. In 40% van de zaken werd de aanvraag afgewezen. Hierbij gaat het vooral om niet-ontvankelijkverklaring. Dit zijn onder andere Syriërs die al bescherming hebben in een andere lidstaat van de EU of een derde land. In vergelijking met voorgaand tertaal is deze groep sterk toegenomen.

2.5.2 Ontwikkelingen: militaire inval Noord-Syrië, overheidsoffensief Idlib gaat door, verkiezingen mogelijk in april

Op 9 oktober begon het Turkse leger met Operation Peace Spring, een militaire inval in het noorden van Syrië met als doel een dertig kilometer diepe veiligheidszone te creëren in Noordoost-Syrië aan de grens met Turkije. Dit gebied stond al langere tijd onder controle van de Syrisch-Koerdische partij PYD. Turkije hoopt in dit gebied grote groepen Syrische vluchtelingen te kunnen hervestigen die nu nog in Turkije verblijven.⁴⁰ Schattingen over het aantal personen dat door deze militaire operatie op de vlucht is geslagen in het gebied variëren van 130.000⁴¹, 200.000⁴² tot 300.000.⁴³ Naar verwachting vluchten deze personen naar het zuiden, verder Syrisch Koerdistan in, en naar het oosten, naar Iraaks Koerdistan.⁴⁴

Een voorlopig staakt-het-vuren heeft als gevolg dat de YPG (de gewapende tak van de PYD) zich terugtrekt uit het grensgebied, de Syrische grenspolitie terugkeert naar de Syrische kant van de grens met Turkije en er gezamenlijke Russisch-Turkse militaire patrouilles in het gebied worden gehouden.⁴⁵

Ondertussen gaat het Syrische overheidsoffensief in de regio-Idlib door. Sinds 1 november zijn de bombardementen in vooral het zuidelijke en oostelijke deel van het gebied toegenomen. Naar schatting 200.000 personen zijn verder het gebied in gevlucht, richting Turkse grens.⁴⁶ De Turkse

noul contract cu Gazprom va rămâne aceeași formulă de calcul a tarifului de import, 17 december 2019, TASS, Moldova negotiated gas supplies bypassing Ukraine with Gazprom, 18 oktober 2019, <https://tass.com/economy/1083924>

³⁹ NRC Handelsblad, Status noch privacy voor Moldaviërs, 6 december 2019 [Factiva] en Bilanz.de, Asylbewerber aus Moldau; Wenigstens ein paar Monate Deutschland, 3 januari 2019 [Factiva]

⁴⁰ Politico, 15-10-2019, Turkey's invasion of Syria explained, 27-12-2019, <https://www.politico.eu/article/8-questions-about-turkeys-incursion-into-syria-answered/>

⁴¹ Politico, 15-10-2019, Turkey's invasion of Syria explained, 27-12-2019, <https://www.politico.eu/article/8-questions-about-turkeys-incursion-into-syria-answered/>

⁴² Foreign Policy, 21-12-2019, Greenlighted by Trump, Turkey Invades Syria, 27-12-2019, <https://foreignpolicy.com/2019/12/21/turkey-syria-kurds-invasion-trump/>

⁴³ Syrian Observatory for Human Rights, 16-10-2019, Turkish military operation east Euphrates kills more than 70 civilians so far and forces nearly 300 thousand people to displace from their areas, 27-12-2019, <http://www.syriahr.com/en/?p=144078>

⁴⁴ Politico, 15-10-2019, Turkey's invasion of Syria explained, 27-12-2019, <https://www.politico.eu/article/8-questions-about-turkeys-incursion-into-syria-answered/>

⁴⁵ Foreign Policy, 23-10-2019, How Turkey and Russia Carved Up Northern Syria, 27-12-2019, <https://foreignpolicy.com/2019/10/23/turkey-russia-northern-syria-erdogan-putin/>

⁴⁶ Aljazeera, 22-12-2019, Tens of thousands flee as Syrian forces continue Idlib advance, 27-12-2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/12/tens-thousands-flee-syrian-forces-continue-idlib-advance-191222183301011.html> en The

president Erdoğan stelt dat 50.000 vluchtelingen uit Idlib 'naar Turkije zijn gekomen', onduidelijk is of hij daarmee bedoelt dat ze daadwerkelijk de grens met Turkije zijn overgestoken.⁴⁷

Het zittende Syrische parlement is gekozen in april 2016, de verkiezingen voor het nieuwe parlement zouden in april 2020 plaats moeten vinden.⁴⁸

3. Routes en ontwikkelingen in overige landen van herkomst

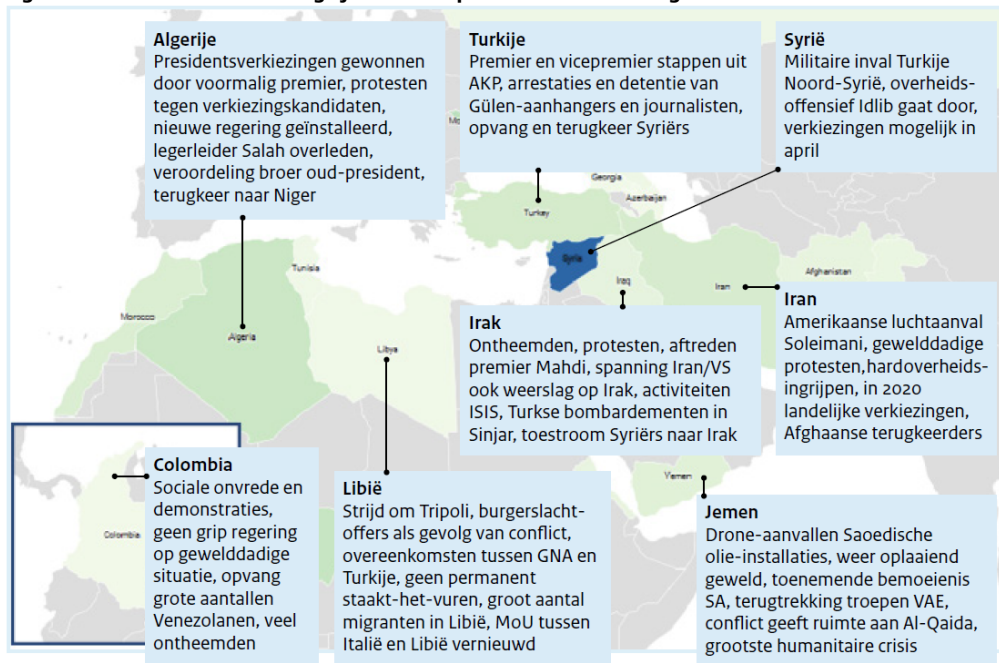
3.1 Routes

Door problemen met het genereren van data is het deze keer helaas niet mogelijk cijfers te geven over geregistreerde irreguliere grensovergangen van derde landen naar de EU.

3.2 Belangrijkste sociaal-politieke ontwikkelingen in de regio's

In deze paragraaf worden de belangrijkste sociaal-politieke ontwikkelingen in de overige herkomstlanden beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op het aantal asiel aanvragen in Nederland. Deze informatie is gebaseerd op openbare bronnen.

Figuur 1.1 Overzicht van belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in T3 2019

*Selectie van landen gebaseerd op profiellanden (enquête lezers) en ontwikkelingen genoemd in MPP nota

Guardian, 27-12-2019, More than 235,000 people have fled Idlib region in Syria, says UN, 27-12-2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/dec/27/more-than-235000-people-have-fled-idlib-region-in-syria-says-un>

⁴⁷ Aljazeera, 19-12-2019, Erdogan says 50,000 Syrians fleeing Idlib to Turkey, 27-12-2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/12/erdogan-50000-syrians-fleeing-idlib-turkey-191219110600413.html?utm_source=website&utm_medium=article_page&utm_campaign=read_more_links

⁴⁸ National Democratic Institute: <https://www.ndi.org/2020-syria-parliamentary-election>

3.2.1 *Afghanistan: Onderhandelingen VS en Taliban na onderbreking weer voorzichtig hervat, uitslag presidentsverkiezingen, aantal burgerslachtoffers 2019 vergelijkbaar met 2018, lange termijn onderzoek migratieplannen Afghanen, 40 miljoen euro humanitaire hulp Europese Commissie*

Onderhandelingen tussen de VS en de Taliban over de voorwaarden voor terugtrekking van manschappen uit Afghanistan door de VS hebben vanaf 7 september 2019, toen president Trump liet weten dat er geen deal (meer) was, drie maanden stilgelegen. Op 7 december 2019 werden de onderhandelingen tussen beide partijen voorzichtig hervat, ook nu weer in Doha, Qatar.⁴⁹

De Afghaanse presidentsverkiezingen hebben plaatsgevonden op 28 september 2019. Op 22 december maakte de Independent Election Commission (IEC) de voorlopige resultaten bekend: van de ca. 1.8 miljoen mensen die hun stem hadden uitgebracht had zittend president Ashraf Ghani iets meer dan 50% van de stemmen gekregen en Abdullah Abdullah bijna 40%. Andere kandidaten speelden geen rol van betekenis. De Independent Electoral Complaints Commission (IECC) heeft van de 16.500 klachten die zij ontvangen heeft m.b.t. gang van zaken rondom de verkiezingen ondertussen 14.000 klachten onderzocht en 8.500 klachten daarvan, afkomstig uit 31 van de 34 provincies, als 'serieus' beoordeeld. In het geval Ghani door de afhandeling van de klachten onder de 50% van de uitgebrachte stemmen zou zakken is een 2e stemronde nodig.⁵⁰

UNAMA rapporteerde over de eerste negen maanden van 2019 8.239 burgerslachtoffers als gevolg van het conflict, een getal dat vergelijkbaar is met het aantal burgerslachtoffers als gevolg van het conflict in de eerste negen maanden van 2018. In juli 2019 rapporteerde UNAMA het hoogste aantal burgerslachtoffers ooit dat zij rapporteerde voor een enkele maand.⁵¹

Volgens de UNHCR zijn in de periode 1 januari – 30 november 2019 in totaal 7.985 geregistreerde Afghaanse vluchtelingen teruggekeerd uit het buitenland: 6.048 personen uit Pakistan, 1.863 uit Iran, en 74 uit andere landen. Dit is 49% lager dan het aantal teruggekeerde geregistreerde Afghaanse vluchtelingen in dezelfde periode in 2018.⁵² Het IOM geeft aan dat in de periode 1 januari 2019 – 4 januari 2020 504.977 ongedocumenteerde Afghanen zijn teruggekeerd uit Iran en Pakistan, 485.096 uit Iran en 19.881 uit Pakistan.⁵³

Volgens UNOCHA zijn in de periode 30 augustus – 26 december 2019 126.128 mensen door het conflict in het land zelf ontheemd geraakt. Over het hele jaar 2019 waren dat 426.504 mensen.⁵⁴

⁴⁹ Al Jazeera. 7 december 2019. First round of resurrected US-Taliban peace talks open in Qatar.

<https://www.aljazeera.com/news/2019/12/resurrected-taliban-peace-talks-open-qatar-191207105319486.html>; Voice of America, 12 december 2019. US-Taliban Talks in Qatar Pause for a 'Few Days'. <https://www.voanews.com/south-central-asia/us-taliban-talks-qatar-pause-few-days>

⁵⁰ Independent Election Commission, december 2019. Afghanistan 2019 Presidential Election. <http://www.iec.org.af/results/en/home> (op deze website is per provincie de stemverdeling te zien: die laat een heldere scheidslijn zien tussen provincies die voornamelijk door Pashtuns worden bewoond, waar de Pashtun Ghani de (overgrote) meerderheid van stemmen kreeg, en provincies waar met name niet-Pashtuns wonen waar de Tadzjiek Abdullah de (overgrote) meerderheid van stemmen kreeg); Reuters, 23 december 2019. Afghan election runoff likely amid thousands of complaints: officials. <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghan-election-runoff-likely-amid-thousands-of-complaints-officials-idUSKBN1YR145>; TOLONews, 22 december 2019) Ghani Tops Preliminary Election Results: IEC. <https://tolonews.com/afghanistan/ghani-tops-preliminary-election-results-iec>; TOLONews, 4 januari 2020. Up to 8,500 Electoral Complaints Are 'Serious' – IECC. <https://tolonews.com/elections-2019/8500-electoral-complaints-are-%E2%80%98serious%E2%80%99-iec>.

⁵¹ UNAMA, 17 oktober 2019. Quarterly report on the protection of civilians in armed conflict: 1 January to 30 September 2019 https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_update_2019.pdf; UNAMA, 10 oktober 2018. Quarterly report on the protection of civilians in armed conflict: 1 January to 30 September 2018. https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_3rd_quarter_report_2018_10_oct.pdf

⁵² UNHCR, 30 november 2019. Afghanistan: Voluntary Repatriation Response Snapshot 01 January – 30 November 2019.

<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20Afghanistan%20Voluntary%20Repatriation%20-%20Response%20Snapshot%20%281%20January%20-%2031%20November%202019%29.pdf>

⁵³ IOM, januari 2020. Return of undocumented Afghans, Weekly situation report 29 December 2019 – 04 January 2020.

https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-situation_report_29_dec_2019-4_jan_2020.pdf

⁵⁴ UNOCHA, 5 januari 2020. Afghanistan: Conflict induced Displacements (as of 5 January 2020) Actual displacement. <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

In augustus 2019 is een rapport verschenen over de wijze waarop het Afghaanse vredesproces en emotioneel welbevinden het besluit om al dan niet te migreren beïnvloeden.⁵⁵ Vooral optimisme over het vredesproces in Afghanistan en emotioneel welbevinden leiden ertoe dat plannen om te migreren worden uitgesteld of afgebroken. Verder komt uit het rapport naar voren dat de perceptie van de risico's van irregulier migreren en wensen van de familie de migratieplannen beïnvloeden. Ook de ervaringen van teruggekeerde migranten beïnvloeden het besluitvormingsproces, en dan vooral de negatieve ervaringen. Dit onderzoek vormt een onderdeel van een lange termijn studie naar irreguliere migratie vanuit Afghanistan.

De Europese Commissie heeft 40 miljoen euro extra uitgetrokken voor humanitaire hulp aan de verslechterde humanitaire situatie in Afghanistan en Afghaanse vluchtelingen in Iran en Pakistan.⁵⁶

3.2.2 Bangladesh: straffeloosheid veiligheidstroepen, discriminatie islamitische Bengalen in India, opvang Rohingya, beperkte vrijheden en rechten Rohingya

In december 2018 won premier Sheikh Hasina met haar Awami League-partij de verkiezingen voor een derde opeenvolgende periode van vijf jaar. De verkiezingen werden niet als vrij en eerlijk beschouwd, zo werden bijvoorbeeld onregelmatigheden gemeld, waaronder stembusvulling en intimidatie van stembureaus van de oppositie en kiezers. Tijdens de campagne voorafgaand aan de verkiezingen waren er meldingen van intimidatie, willekeurige arrestaties en geweld waardoor het voor veel oppositiekandidaten en hun aanhangers moeilijk was om elkaar te ontmoeten, bijeenkomsten te houden en vrij campagne te voeren. Internationale verkiezingswaarnemers kregen geen toegang waardoor geen internationale waarnemingsmissie uitgevoerd kon worden.⁵⁷

Er waren meldingen van wijdverbreide straffeloosheid voor misbruik van veiligheidstroepen. De regering heeft weinig maatregelen genomen om gevallen van misbruik en moord door veiligheidstroepen te onderzoeken en te vervolgen. De mensenrechtensituatie in Bangladesh lijkt de laatste jaren niet te verbeteren.⁵⁸

Bengalen in India

In september 2019 heeft de Indiase overheid een lijst gepubliceerd van de inwoners van de deelstaat Assam die het Indiase staatsburgerschap hebben. Bijna 2 miljoen moslims staan niet op deze lijst en zouden bijgevolg op termijn als staatlozen aangemerkt kunnen worden.^{59,60} Veel inwoners ervaren dit als een bewuste anti-moslim-koers van de regering. Naar schatting wonen er meer dan tweehonderd miljoen moslims in India, van wie velen hun staatsburgerschap niet kunnen aantonen.⁶¹ Op verschillende plaatsen werd geïmagineerd tegen het amendement.⁶² Aangenomen wordt dat het voor een groot deel gaat om islamitische Bengalen die in India wonen. Met het oog op toekomstige pogingen om deze personen te deporteren waren er in november 2019 in Assam tien deportatiecentra in aanbouw.⁶³ Mogelijk dat deze personen in de toekomst gedeporteerd worden of vrijwillig terugkeren naar Bangladesh.

Bangladesh als opvangland

De situatie in Bangladesh is sinds augustus 2017, door het grote aantal Rohingya-vluchtelingen uit Myanmar, verslechterd. Er wonen ruim een miljoen vluchtelingen in opvangkamp en gastgemeenschappen. De Bengaalse overheid erkent de Rohingya niet als vluchtelingen. Zij

⁵⁵ SEEFAR, augustus 2019, How the Afghan peace process and emotional well-being impact migration decision-making, <https://seefar.org/research/afghan-decision-making/>

⁵⁶ Reliefweb, 21 november 2019, Afghanistan: EU reinforces humanitarian support with €40 million as crisis worsens, <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-eu-reinforces-humanitarian-support-40-million-crisis-worsens>

⁵⁷ <https://bd.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/70/HUMAN-Rights-Report.pdf>

⁵⁸ <https://bd.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/70/HUMAN-Rights-Report.pdf>

⁵⁹ BBC, Assam NRC: What next for 1.9 million 'stateless' Indians?, 31 augustus 2019, <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-49520593>

⁶⁰ <http://theconversation.com/a-new-law-in-india-could-put-muslims-at-greater-risk-of-persecution-like-the-rohingya-129075>

⁶¹ Washington Post (the0, India's new law may leave millions of Muslims without citizenship, 13 december 2019,

<https://www.washingtonpost.com/politics/2019/12/13/indias-new-law-may-leave-millions-muslims-without-citizenship/>

⁶² Zie hiervoor

⁶³ Hindustan Times, Assam seeks 10 more detention centres to hold 'illegal foreigners', 20 november 2019

worden omschreven als “gedwongen ontheemden uit Myanmar”. In de praktijk houdt de regering zich echter aan veel van de gevestigde VN-normen voor vluchtelingen. Een opmerkelijke uitzondering is dat de Rohingya niet over volledige bewegingsvrijheid in Bangladesh beschikken. Terwijl de vluchtelingen zich grotendeels onbeperkt kunnen verplaatsen in de districten Ukhia en Tekhaf, heeft de regering controleposten ingesteld om hun verplaatsing buiten dit gebied te voorkomen. Uitzonderingen worden alleen gemaakt voor medische behandelingen.⁶⁴ Human Rights Watch heeft rapport gepubliceerd waarin naar voren komt dat de Bengaalse overheid meer dan 400.00 Rohingya vluchtelingkinderen toegang tot onderwijs ontzegd.⁶⁵

3.2.3 Eritrea: weinig binnenlandse veranderingen, opmerkelijke daling aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië, blijvende toestroom Eritrese vluchtelingen naar Sudan

Sinds de vorige Migratieradar is in de binnenlandse omstandigheden in Eritrea weinig veranderd. Zoals het in het laatste algemeen ambtsbericht Eritrea (van oktober 2019) werd verwoord: De hoop dat de vredesregeling met Ethiopië ook in Eritrea tot veranderingen zou leiden is gaandeweg verdwenen. Het wantrouwen onder de bevolking is toegenomen omdat de verwachtingen van interne politieke hervormingen niet zijn gerealiseerd.⁶⁶ Als gevolg van het feit dat de binnenlandse situatie in Eritrea niet verbeterd is, valt ook niet te verwachten dat de vluchtelingenstroom uit het land snel zal opdrogen. De belangrijkste redenen waarom mensen Eritrea ontvluchten (de in de praktijk oneindige dienstplicht en de slechte mensenrechtensituatie) zijn immers onverminderd geldig. Het *Mixed Migration Centre* meldde in het laatste regionale overzichtsrapport dat er sprake is van een opmerkelijke daling van het aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië. Voor eind september werd een officieel getal genoemd van 146.690. De daling kan veroorzaakt worden door een verminderde instroom, vanwege het weer sluiten van de grenzen tussen Eritrea en Ethiopië en een betere grensbewaking, maar het kan ook zijn dat meer mensen zich zonder registratie in Ethiopische steden hebben gevestigd dan wel Ethiopië ongeregistreerd hebben verlaten.⁶⁷ Het *Mixed Migration Centre* meldde ook een blijvende toestroom van Eritrese vluchtelingen naar Sudan. In augustus 2019 bevonden zich 123.413 Eritrese vluchtelingen in Sudan waarvan ruim 6.000 zouden zijn aangekomen tussen januari en juli 2019. Volgens de UNHCR gaf ongeveer de helft van de nieuw in Sudan aangekomen Eritrese vluchtelingen aan van plan te zijn om verder te reizen richting het Noord-Afrika.⁶⁸

3.2.4 Ethiopië: opvang vluchtelingen, daling mensenrechtenschendingen, lokaal etnische twisten, sterke economische groei, opmerkelijke daling aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië

Hoewel Ethiopië ook op relatief beperkte schaal een land van herkomst is van vluchtelingen, is het toch vooral een land van opvang en doorgang van migranten. Het land heeft een lange geschiedenis van een open en gastvrij vluchtelingenbeleid en heeft, met rond de 700.000 vluchtelingen binnen de landsgrenzen, de op één na grootste vluchtelingengemeenschap in Afrika (met name mensen uit Sudan, Zuid-Sudan, Somalië en Eritrea). Ethiopië is ook één van de slechts 5 Afrikaanse landen met wie de VN de zogenaamde *Comprehensive Refugee Response Framework* (CRRF) is overeengekomen. Een set van afspraken om de opvang van vluchtelingen goed te laten verlopen en te faciliteren.⁶⁹

Politiek gezien zijn er in Ethiopië grote veranderingen doorgevoerd sinds het aantreden van premier Abiy in april 2018. Er is sindsdien sprake van een opmerkelijke daling van mensenrechtenschendingen door de Ethiopische regering, van protesten tegen de regering en van geweld in het algemeen. Wel zijn er, wellicht als gevolg van het feit dat er nu een minder

⁶⁴ <https://bd.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/70/Human-Rights-Report.pdf>

⁶⁵ ECRE, Weekly Bulletin, 6 december 2019, <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-06122019?e=989a4aebdd>

⁶⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken, AAB Eritrea, oktober 2019.

⁶⁷ Mixed Migration Centre, MMC East Africa & Yemen QUARTER 3 2019, <http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2019/10/gmmu-eay-q3-2019.pdf>, geraadpleegd 6 januari 2020.

⁶⁸ Mixed Migration Centre, MMC East Africa & Yemen QUARTER 3 2019, <http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2019/10/gmmu-eay-q3-2019.pdf>, geraadpleegd 6 januari 2020.

⁶⁹ UNHCR, Ethiopië, <https://www.unhcr.org/ethiopia.html>, geraadpleegd 9 januari 2020.

onderdrukkende overheid is, lokaal etnische twisten opgelaaid.⁷⁰ Premier Abiy ontving vanwege zijn bijdrage aan het pacificeren van zijn land en de regio onlangs de Nobelprijs voor vrede.⁷¹ Ethiopia maakte de laatste 10 jaar een zeer sterke economische groei door en de Ethiopische economie is momenteel zelfs de sterkst groeiende economie in de wereld.⁷²

Zoals in de informatie onder Eritrea al vermeld, vermeldde het *Mixed Migration Centre* in hun laatste regionale overzichtsrapport dat er sprake zou zijn van een opmerkelijke *daling* van het aantal Eritrese vluchtelingen in Ethiopië. Voor eind september werd een officieel getal genoemd van 146.690. De daling kan veroorzaakt worden door een verminderde instroom, vanwege het weer sluiten van de grenzen tussen Eritrea en Ethiopië en een betere grensbewaking, maar het kan ook zijn dat meer mensen zich zonder registratie in Ethiopische steden hebben gevestigd, dan wel Ethiopië ongeregistreerd hebben verlaten.⁷³

3.2.5 *Gambia: geld uit diaspora belangrijk, economische vooruitzichten belangrijke pushfactor, politieke situatie weinig veranderd sinds 2006*

Ondanks dat Gambia een van de kleinste landen van Afrika is met een bevolking van ongeveer 2 miljoen mensen, speelt migratie een belangrijke rol in de samenleving. In de vorige Migratieradar stonden Gambianen in de top 5 van meeste asielaanvragen van AMV's in Nederland en in de top 5 nationaliteiten van verzonden claims uit verzoeken op grond van de Dublin verordening.

De ongeveer 90 duizend Gambianen die in het buitenland leven dragen voor meer dan 20 procent bij aan het bruto binnenlands product van het land door middel van geldovermakingen. Het zijn dan ook met name deze economische vooruitzichten die vooral de jongeren in het land beweegt om de oversteek naar Europa te maken. Tussen 2014 en 2018 hebben 35 duizend Gambianen Europa bereikt buiten de reguliere migratiestromen om. Anderzijds heeft IOM tussen januari 2017 en oktober 2019 geassisteerd bij de terugkeer van 4.800 Gambianen naar hun land.⁷⁴ Het land zelf kent weinig vluchtelingen; ruim 4.000 waarvan het merendeel afkomstig is uit het buurland Senegal.⁷⁵

Verder is de politieke situatie in het land weinig veranderd nadat Adama Barrow middels een verkiezingsoverwinning eind 2016 de macht overnam van Yahya Jammeh die het land 22 jaar op autoritaire wijze had geregeerd. Hoewel Adama Barrow bij zijn inauguratie in januari 2017 had toegezegd slechts drie jaar te willen aanblijven als president, lijkt het er steeds meer op dat hij de in de grondwet vastgelegde termijn van 5 jaar gaat volmaken.⁷⁶

3.2.6 *Iran: Amerikaanse luchtaanval Soleimani, gewelddadige protesten, hard overheidsingrijpen, in 2020 landelijke verkiezingen, Afghaanse terugkeerders*

Medio november werden de benzineprijzen plotseling verhoogd, waarna in meerdere Iraanse steden protesten uitbraken. De protesten verspreidden zich snel over het land en vonden uiteindelijk plaats in ongeveer honderd steden. Naast vreedzame demonstraties vonden ook gewelddadige protesten plaats, waarbij benzinstations, bankgebouwen, overheidsgebouwen, overheidsvoertuigen en militaire bases het doelwit waren. De autoriteiten reageerden met geweld. Schattingen van het aantal doden lopen uiteen van een paar honderd tot vele honderden,

⁷⁰ ACLED, *Bad Blood: Violence in Ethiopia Reveals the Strain of Ethno-Federalism under Prime Minister Abiy*, <https://www.acleddata.com/2019/07/15/bad-blood-violence-in-ethiopia-reveals-the-strain-of-ethno-federalism-under-prime-minister-abiy/>, geraadpleegd 9 januari 2020.

⁷¹ De Volkskrant, Nobelprijswinnaar Abiy Ahmed is vredesduif en wervelstorm ineen, 11 oktober 2019, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nobelprijswinnaar-abiy-ahmed-is-vredesduif-en-wervelstorm-ineen~bdab1bf2/>, geraadpleegd 9 januari 2020.

⁷² FocusEconomics, The World's Fastest Growing Economies, <https://www.focus-economics.com/blog/fastest-growing-economies-in-the-world>, geraadpleegd 9 januari 2020.

⁷³ Mixed Migration Centre, MMC East Africa & Yemen QUARTER 3 2019, <http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2019/10/gmmu-eav-q3-2019.pdf>, geraadpleegd 6 januari 2020.

⁷⁴ IOM, The Gambia - Overview, z.d., <https://www.iom.int/countries/gambia>, geraadpleegd op 7 januari 2020

⁷⁵ UNHCR, Refugees in The Gambia, 31 oktober 2019, <https://data2.unhcr.org/en/country/gmb>, geraadpleegd op 6 januari 2019

⁷⁶ African Arguments, The Gambia's president said he'd step down after three years. Will he?, 12 december 2019, <https://africanarguments.org/2019/12/12/the-gambia-president-barrow-three-years-jotna/>, geraadpleegd op 7 januari 2019

duizenden gewonden en vele duizenden arrestaties.⁷⁷ Interne Iraanse overheidsbronnen spreken zelfs over 1.500 doden.⁷⁸

De autoriteiten hadden ruim een week het internet afgesloten, zoals gebruikelijk bij grootschalige protesten. Echter, na het opheffen van deze blokkade werd door de bevolking toch tal van filmpjes gepost waarin was te zien hoe de demonstraties werden onderdrukt door de autoriteiten.⁷⁹ De protesten begonnen om economische redenen (benzineprijs, algehele slechte economische situatie vanwege de sancties tegen Iran), maar kregen (zoals vaker) al snel een politiek, anti-regime karakter.⁸⁰

De koers van de rial krabbelde sinds juni weer wat op en leek redelijk stabiel op iets minder dan 120.000 rial voor een dollar maar lijkt recent weer wat weg te zaken.⁸¹

In februari 2020 zijn er landelijke verkiezingen voor het parlement. Zoals gebruikelijk worden kandidaten gescreend door de (niet gekozen) Raad van de Hoeders waardoor de stem van de kiezer beperkt blijft tot door het regime 'goedgekeurde' kandidaten. Hoeveel hervormingsgezinde kandidaten zich uiteindelijk daadwerkelijk kandidaat mogen stellen is vooralsnog onbekend.

Tot en met de eerste week van december keerden volgens cijfers van het IOM in 2019 ruim 450.000 ongedocumenteerde Afghanen terug naar Afghanistan vanuit Iran. Van hen keerden bijna 200.000 spontaan en ruim 250.000 gedwongen terug. Daarnaast was er een kleinere groep 'assisted returnees': van hen keerden bijna 4.500 vrijwillig terug en bijna 25.000 gedwongen.⁸² Reden voor (vrijwillig) vertrek lijkt vooral de slechte economische situatie in Iran te zijn.⁸³

Op 3 januari werd de Iraanse generaal Soleimani, hoofd van de Qods Force van de Sepah Pasdaran, op het vliegveld van Bagdad gedood door een Amerikaanse luchtaanval.⁸⁴ Zijn begrafenisstoet ging langs meerdere steden en bracht veel mensen op de been. De (benzine)protesten van november leken even vergeten. Bij de uiteindelijke begrafenis in zijn thuisstad Kerman kwamen in het gedrang tientallen mensen om het leven.⁸⁵

Iran reageerde op de Amerikaanse aanval op Soleimani door op 8 januari raketten af te schieten op twee Amerikaanse bases in Irak. Volgens de Amerikanen raakt daarbij niemand gewond, volgens Iran werden tientallen Amerikanen gedood of gewond bij de vergeldingsactie.⁸⁶ Na enige tijd meldde de VS dat vijftig Amerikaanse militairen 'brain injuries' hadden opgelopen bij de aanval; de meesten van hen zijn na behandeling weer aan het werk.⁸⁷ Kort na deze Iraanse actie

⁷⁷ The New York Times, 03-12-2019, With Brutal Crackdown, Iran Is Convulsed by Worst Unrest in 40 Years, 27-12-2019, <https://www.nytimes.com/2019/12/01/world/middleeast/iran-protests-deaths.html>

⁷⁸ Voice of America, 23-12-2019, US Confirms Report Citing Iran Officials as Saying 1,500 Killed in Protests, 27-12-2019, <https://www.voanews.com/middle-east/voa-news-iran/us-confirms-report-citing-iran-officials-saying-1500-killed-protests>

⁷⁹ BBC News, 27-11-2019, Iran protests: Videos reveal crackdown regime tried to hide from world, 27-12-2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50562584>

⁸⁰ BBC News, 27-11-2019, Iran protests: Videos reveal crackdown regime tried to hide from world, 27-12-2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50562584>

⁸¹ BBC News, 09-12-2019, Six charts that show how hard US sanctions have hit Iran, 27-12-2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-48119109>

⁸² IOM, 01-07 december 2019, RETURN OF UNDOCUMENTED AFGHANS, 30-12-2019, https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_01_-_07_dec_2019.pdf

⁸³ Aljazeera, 07-12-2019, Afghans leave Iran in thousands as economy worsens, 30-12-2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/12/afghans-leave-iran-thousands-economy-worsens-191207111012876.html>

⁸⁴ BBC News, 03-01-2020, Qasem Soleimani: Iran vows 'severe revenge' for top general's death, 22-01-2020, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50986185>

⁸⁵ Business Insider, 07-01-2020, Photos of Iranians flooding the streets for Soleimani's funeral show how much he was revered, and hint at how hard Iran may strike back, 22-01-2020, <https://www.businessinsider.nl/iran-soleimani-funeral-crowds-indicate-force-revenge-2020-1?international=true&r=US> en Time, 07-01-2020, 56 Killed in Stampede at Funeral for Iranian General Qasem Soleimani, 22-01-2020, <https://time.com/5760392/qasem-soleimani-funeral-stampede/>

⁸⁶ The Guardian, 08-01-2020, Iran launches missiles at Iraq airbases hosting US and coalition troops, 22-01-2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/08/suleimani-assassination-two-us-airbases-in-iraq-hit-by-missiles-in-retaliation>

⁸⁷ RFE/RL, 29-01-2010, Pentagon Says 50 U.S. Troops Diagnosed With Brain Injuries After Iran Strike, 03-02-2020, <http://www.payvand.com/news/20/jan/1037.html>

stortte een Oekraïens passagiersvliegtuig neer kort na het opstijgen van het vliegveld van Teheran. Alle 176 inzittenden, voornamelijk Iraniërs en Iraanse Canadezen, komen om. Iran wijddde het ongeluk eerst aan een technisch probleem maar geeft na een paar dagen toe dat twee Iraanse raketten per ongeluk het vliegtuig hadden neergehaald.⁸⁸

Uit woede over het achterhouden van de waarheid omtrent de vliegtuigcrash braken op Iraanse universiteiten protesten uit die zich snel verspreidden over het land. Bij de demonstraties werd Geestelijk leider Khamene'i opgeroepen af te treden. Van de eensgezindheid tijdens de begrafenis van Soleimani lijkt weinig meer over.⁸⁹ Volgens Amnesty International werd bij het neerslaan van de protesten geweld gebruikt met gewonden tot gevolg.⁹⁰

3.2.7 Jemen: drone-aanvallen op Saoedische olie-installaties, na enige rust weer oplaaierend geweld, toenemende bemoeienis Saoedi-Arabië, terugtrekking troepen VAE, conflict geeft ruimte aan Al-Qaida, grootste humanitaire crisis, graanopslagplaats weer bereikbaar

De oorlog in Jemen tussen de Houthi's enerzijds en de internationaal erkende regering gesteund door de Saoedische coalitie anderzijds, is zich sinds september 2019 meer uit aan het breiden over de regio. Aanleiding hiervan zijn de drone-aanvallen op olie-installaties in Saoedi Arabië. De aanvallen werden aanvankelijk geclaimd door de Houthi's, maar door de precisie van de aanvallen, de afstand waarop en de richting van waaruit de drone aanvallen zijn uitgevoerd, wordt Iran echter als verantwoordelijke gezien. Iran wordt in een door Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk gezamenlijk opgestelde verklaring verantwoordelijk gesteld voor de aanvallen op de Saoedische olie-installaties.

De Houthi's geven in september te kennen dat zij de aanvallen op Saoedi Arabië staken en verwachten als tegenprestatie dat Saoedi Arabië stopt met de aanvallen op de Houthi's. Eind november 2019 kondigt Saoedi Arabië aan om 200 Houthi krijgsgevangenen vrij te laten als antwoord op de 290 in oktober door Houthi's vrijgelaten krijgsgevangenen. Ondanks deze wederzijdse stappen tot een de-escalatie neemt het geweld tussen de partijen weer toe.⁹¹ In december 2019 laait in het zuiden, na een relatief rustige periode, de strijd tussen de door VAE gesteunde STC en de troepen van Hadi weer op. Saoedi Arabië bemoeit zich in toenemende mate met deze regio. Dit leidt ertoe dat de VAE de rest van 2019 troepen heeft teruggetrokken. Het conflict in het zuiden van Jemen en de terugtrekking van de VAE-troepen zorgt ervoor dat al-Qaida weer meer ruimte krijgt waardoor zij opnieuw (meer) controle in de regio zou kunnen krijgen.⁹²

Het conflict in Jemen heeft geleid tot een van de grootste humanitaire crises ter wereld. Ruim 24 miljoen burgers (80% van de Jemenitische bevolking) hebben volgens het VN Kantoor voor Humanitaire Zaken hulp nodig. Volgens UNICEF kunnen 2 miljoen kinderen niet naar school.⁹³ In de provincie Sa'ada, aan de grens met Saoedi Arabië worden door de wederzijdse luchtaanvallen en beschietingen veel burgers het slachtoffer van het geweld. Een deel van de slachtoffers zijn Somaliërs, Ethiopiërs en andere migranten, asielzoekers en vluchtelingen. Onder de burgerslachtoffers bevinden zich veel kinderen.⁹⁴

⁸⁸ Deutsche Welle, 21-01-2020, Iran confirms two missiles shot at Ukraine airliner, 22-01-2020, <https://www.dw.com/en/iran-confirms-two-missiles-shot-at-ukraine-airliner/a-52082407>

⁸⁹ BBC news, 18-01-2020, Why Iran plane disaster protests mark most serious test yet, 22-01-2020, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-51147191>

⁹⁰ Amnesty International, 15-01-2020, Iran: Scores injured as security forces use unlawful force to crush protests, 22-01-2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/iran-scores-injured-as-security-forces-use-unlawful-force-to-crush-protests/> en The Guardian, 13-01-2020, Iranian police fired live rounds to disperse protesters, say witnesses, 22-01-2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/13/iran-protests-witnesses-live-ammunition-fired-disperse-crowds-tehran>

⁹¹ Security Council Report, January 2020 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-01/yemen-14.php>

⁹² Critical Threats, The Yemen File is a biweekly analysis and assessment of the Yemen conflict and the Salafi-jihadi movement in Yemen, Yemen File: December 2019, <https://www.criticalthreats.org/briefs/yemen-file>

⁹³ UN News, A year on from Yemen talks breakthrough, top UN Envoy hail's 'shift' towards peace, despite setbacks, 13 december 2019, <https://news.un.org/en/story/2019/12/1053431>

⁹⁴ OCHA, Humanitarian Update, Issue 13/01 november – 18 december 2019, Attacks on civilians in Sa'ada a cause for concern, vindplaats: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Humanitarian%20Update_13_Final_0.pdf

Op 26 december 2019 werden graanopslagplaatsen van het World Food Program (WFP) in de haven van de stad Hodeidah door beschietingen beschadigd. De graanopslagplaatsen waren al ruim 6 maanden niet toegankelijk door de gevechten in Hodeidah en de voorraden graan zouden gaan rotten, waardoor de bevolking met uithongering werd bedreigd. Dankzij onderhandeling door onder meer WFP om weer toegang te kunnen krijgen tot de graanopslag, werd het op 30 december 2019 weer mogelijk om de gehavende opslagplaatsen weer schoon te maken en de meelproductie op gang te krijgen.⁹⁵

3.2.8 Jordanië: aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen stabiel, breed gedeeld draagvlak voor Syrische vluchtelingen, terugkeerders naar Syrië

Op 1 december 2019 waren ruim 650.000 Syrische vluchtelingen geregistreerd in Jordanië. Daarvan verbleven 19% in kampen en 81% buiten kampen. Sinds medio 2016 lag het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen tussen de 650.000 en 670.000 personen. Tussen medio 2014 en medio 2016 lag dit aantal tussen de 600.000 en 650.000 personen.⁹⁶ Onofficiële schattingen spreken echter over zo'n 1,3 miljoen Syrische vluchtelingen in Jordanië.⁹⁷

In Jordanië lijkt er, ondanks de druk op de economie en de infrastructuur door de Syriërs, nog steeds een breed gedeeld draagvlak te zijn voor de opvang van Syrische vluchtelingen.⁹⁸ Voor de meer dan 87.000 geregistreerde niet-Syrische vluchtelingen in Jordanië (Somaliërs, Sudanese, Jemenieten, Irakezen) geldt dat velen moeite hebben met het verkrijgen van humanitaire hulp, werk, onderwijs, voeding. De meesten van hen krijgen geen Jordaanse werkvergunning hetgeen ze kwetsbaar maakt voor uitbuiting op de arbeidsmarkt.⁹⁹

Er zijn tegenstrijdige berichten over het aantal terugkeerders naar Syrië. Enerzijds lijkt een groep Syriërs vanwege financiële redenen terug te willen keren naar Syrië, ondanks de onzekerheden die hen daar te wachten staan.¹⁰⁰ Anderzijds wordt gesteld dat er naar verhouding weinig Syriërs zijn teruggekeerd sinds het openen van de grens eind 2018. De Jordaanse autoriteiten spreken over 33.000 terugkeerders, de UNHCR over 20.000. Redenen om niet terug te keren zijn de dienstplicht, arrestaties, slechte leefomstandigheden, geen elektriciteit, gezondheidszorg en drinkwater en financiële middelen verwoeste woningen te herbouwen.¹⁰¹

3.2.9 Libanon: economische crisis, protesten tegen Syriërs steeds groter, (gedwongen) terugkeer Syriërs

Op 30 november 2019 waren er ruim 900.000 Syrische vluchtelingen geregistreerd in Libanon, verdeeld over ruim 200.000 huishoudens. Sinds medio 2015 (1,1 miljoen geregistreerden) is er een langzame afname van het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen.¹⁰² De Libanese autoriteiten schatten het aantal Syriërs in het land op 1,5 miljoen.¹⁰³

Net als de Libanezen zelf hebben ook Syrische vluchtelingen in Libanon te kampen met de economische crisis in Libanon met als gevolg dalende salarissen en stijgende prijzen. In de politiek en in de media worden de protesten tegen de aanwezigheid van Syriërs steeds groter.¹⁰⁴

⁹⁵ Reuters, *U.N. resumes grain milling in starvation-threatened Yemen*, 6 januari 2020, <https://www.reuters.com/article/us-yemen-security-wfp/u-n-resumes-grain-milling-in-starvation-threatened-yemen-idUSKBN1Z51HV>

⁹⁶ UNHCR, 01-12-2019, Syria Regional Refugee Response Jordan, 24-12-2019, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/36>

⁹⁷ World Food Program USA, 14-11-2019, 10 Facts About the Syrian Refugee Crisis in Jordan, 24-12-2019, <https://www.wfpusa.org/stories/10-facts-about-the-syrian-refugee-crisis-in-jordan/#>

⁹⁸ Syria Direct, 14-11-2019, 'No place for hate': Eight years later, Syrians still feel welcomed in Jordan, 24-12-2019, <https://syriadirect.org/news/%E2%80%98no-place-for-hate%E2%80%99-eight-years-later-syrians-still-feel-welcomed-in-jordan/>

⁹⁹ The Jordan Times, 24-07-2019, Report says non-Syrian refugees struggle to obtain aid, income, 27-12-2019, <http://www.jordantimes.com/news/local/report-says-non-syrian-refugees-struggle-obtain-aid-income>

¹⁰⁰ The New Humanitarian, 19-11-2019, Weighed down by economic woes, Syrian refugees head home from Jordan, 24-12-2019, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2019/11/19/Syrian-refugees-return-jordan>

¹⁰¹ Al-Monitor, 11-10-2019, Why Syrians in Jordan refuse to return home, 24-12-2019, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/10/syria-nassib-jaber-crossing-jordan-border-refugees-return.html>

¹⁰² UNHCR, 30-11-2019, Syria Regional Refugee Response Lebanon, 24-12-2019, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/71>

¹⁰³ Voice of America, 03-12-2019, Facing Harassment in Lebanon, Syrian Refugees Ponder Dismal Options, 24-12-2019, <https://www.voanews.com/middle-east/facing-harassment-lebanon-syrian-refugees-ponder-dismal-options>

¹⁰⁴ Voice of America, 03-12-2019, Facing Harassment in Lebanon, Syrian Refugees Ponder Dismal Options, 24-12-2019, <https://www.voanews.com/middle-east/facing-harassment-lebanon-syrian-refugees-ponder-dismal-options>

Recent zouden iets meer dan tweehonderd Syriërs zijn teruggekeerd naar Syrië, wat het totaal aantal terugkeerders op zo'n 27.000 brengt in de afgelopen twee jaar.¹⁰⁵ De Libanese autoriteiten (General Security) stellen tussen mei en augustus in totaal 2.731 Syriërs te hebben uitgezet. Human Rights Watch stelt dat minimaal drie van hen bij aankomst in Syrië zijn gearresteerd.¹⁰⁶ Recente berichten over het gedwongen uitzettingen van Syriërs door de Libanese overheid zijn schaars. Een NGO meldt medio oktober dat Libanon vijf Syriërs heeft uitgezet nadat zij hun gevangenisstraf hadden uitgezeten in Libanon.¹⁰⁷

3.2.10 Libië: strijd om Tripoli, burgerslachtoffers als gevolg van conflict, overeenkomsten tussen GNA en Turkije, geen permanent staakt-het-vuren, nog steeds groot aantal migranten in Libië, MoU tussen Italië en Libië vernieuwd

De strijd om Tripoli ging voort

Het offensief richting Tripoli, zetel van de door de V.N. erkende Regering van Nationale Overeenkomst (GNA), door troepen van het Libische Nationale Leger (LNA) onder leiding van generaal Khalifa Haftar en gesteund door de regering in het oosten van Libië, ging afgelopen maanden voort. Het LNA wist afgelopen maanden de hoofdstad Tripoli dichterbij te naderen. Het LNA heeft nieuwe militaire steun ontvangen van Russische militaire 'contractors'. Het GNA kreeg meer militaire steun van Turkije toegezegd. Eind december 2019 had het LNA onder andere de Zuhur wijk van het district Salah al-Din in Tripoli ingenomen en de snelweg naar de luchthaven van Tripoli. De troepen van het LNA naderden het stadscentrum van Tripoli tot op 4 kilometer afstand.¹⁰⁸

Het LNA nam verder eind november controle over een deel van de grens met Niger nadat het de Tummo grensovergang innam op Tubu militie.¹⁰⁹

Bombardementen nemen toe in december

Amnesty International meldt in een rapport eind oktober dat zij door het conflict getroffen plaatsen heeft bezocht in en om Tripoli, Tajoura, Ain Zara, Qasr Bin Ghassir en Tarhouna en geconcludeerd dat burgerdoden en -gewonden zijn gevallen doordat beide partijen in het conflict allerlei soorten wapens gebruiken van oude ongeleide raketten uit de periode van Qadhafi tot moderne door drones gelanceerde geleide raketten in aanvallen die kunnen resulteren in oorlogsmisdaden.¹¹⁰ In december nam het aantal bombardementen toe.¹¹¹

Burgerslachtoffers

Volgens de V.N. vielen in 2019 tot half december ten minste 284 doden en 363 gewonde burgerslachtoffers als gevolg van het gewapende conflict in Libië. De meeste burgerslachtoffers vielen ten gevolge van bombardementen; 182 doden en 212 gewonden.¹¹² In 2019 kwamen meer dan tweeduizend strijders om.¹¹³ Meer dan 149.000 mensen uit Zuid-Tripoli zijn door de strijd om Tripoli sinds 4 april 2019 ontheemd geraakt. De laatste weken werd de wijk Salah al-Din in toenemende mate getroffen.¹¹⁴

GNA deals met Turkije en staakt-het-vuren op initiatief van Rusland en Turkije

¹⁰⁵ AP, 03-12-2019, Hundreds of Syrian refugees in Lebanon return home, 24-12-2019, <https://apnews.com/a99312e8d6fc4a5da827459f4af5f955>

¹⁰⁶ Human Rights Watch, 02-09-2019, Syrians Deported by Lebanon Arrested at Home, 24-12-2019, <https://www.hrw.org/news/2019/09/02/syrians-deported-lebanon-arrested-home>

¹⁰⁷ Access Center for Human Rights, 17-10-2019, Lebanon's continues its forced deportation policy of Syrian refugees, 30-12-2019, <https://www.achrights.org/2019/10/17/lebanons-continues-its-forced-deportation-policy-of-syrian-refugees/>

¹⁰⁸ Polgeonow, *Libyan Civil War Map & Timeline - December 2019*, 28 december 2019.

¹⁰⁹ Polgeonow, *Libyan Civil War Map & Timeline - December 2019*, 28 december 2019.

¹¹⁰ Amnesty International, *Libya: Civilians caught in the crossfire as militias battle for Tripoli*, 22 oktober 2019.

¹¹¹ UNSMIL, SRSG Ghassan Salame condemns continued airstrikes causing deaths and injuries among civilians in western Libya, 28 december 2019

¹¹² UNSMIL, SRSG Ghassan Salame condemns continued airstrikes causing deaths and injuries among civilians in western Libya, 28 december 2019.

¹¹³ France24, *Chronicle of a nine-month offensive to seize Libya's capital*, 13 januari 2020.

¹¹⁴ IOM DTM, *Tripoli Update*, 9 januari 2020.

Het Turkse parlement schaarde zich begin december achter een maritieme deal die Turkije en de GNA hadden gesloten. Deze deal erkent de claim van Turkije op economische rechten over delen van de Middellandse Zee. Turkije en Libië zijn overeengekomen dat de maritieme zones van Libië en Turkije elkaar raken in het midden. De overeenkomst stuit op bezwaren van Griekenland, Cyprus, Egypte en het Libische parlement in Tobruk, die hun eigen claims kunnen hebben¹¹⁵. De VN heeft ook bezwaren.¹¹⁶

Turkije en het Grieks-gelieerde deel van Cyprus hebben een dispuut over olie en gasbronnen in zee die geclaimd worden door het door Turkije gesteunde Noord Cyprus. De deal blokkeert mogelijk het bouwen van een gaspijplijn naar Europa door Egypte, Cyprus,¹¹⁷ Griekenland en Israël.¹¹⁸ Het belang van Turkije om de GNA te steunen zou onder meer energiezekerheid zijn en de mogelijkheid hydracarbonaten in de zee te ontdekken.¹¹⁹ Het Turkse parlement keurde op 2 januari 2020 een militaire inzet ter ondersteuning van de GNA in Libië goed.¹²⁰ Op 5 januari zou de inzet van Turkse soldaten in Libië zijn begonnen en nam het LNA Sirte in.

Op 8 januari riepen Turkije en Rusland, die door hun steun aan twee verschillende strijdende partijen in Libië tegenover elkaar kwamen te staan, op tot een staakt-het-vuren vanaf 12 januari. Op 11 januari gingen het LNA en vervolgens de GNA akkoord met het staakt-het-vuren.¹²¹ Op 13 januari waren beide kampen in Moskou voor besprekingen.¹²² Al-Saraj, leider van de GNA tekende een staakt-het-vuren overeenkomst. Generaal Haftar (LNA) vroeg uitstel tot de volgende ochtend om erover na te denken.¹²³ Duitsland had 12 januari aangekondigd een nieuwe vredesconferentie te organiseren.¹²⁴ Deze conferentie zou plaatsvinden op 19 januari. Op 17 januari werden olievelden en -havens gesloten door tribale leiders in het oosten en zuiden van Libië voorafgaand aan de vredesconferentie en in protest tegen de betaling van buitenlandse strijders uit olie-inkomsten door de GNA.¹²⁵ De oliefaciliteiten waren 23 januari nog afgesloten.¹²⁶ Tijdens de vredesconferentie op 19 januari werd afgesproken door wereldleiders om inmenging in de strijd in Libië te stoppen en om zich te houden aan een wapenembargo. Er werden echter geen mogelijke sancties besproken op overtreding van een internationaal wapenembargo. Er vond ook geen dialoog plaats tussen de strijdende Libische partijen en er werd geen permanent staakt-het-vuren getekend.¹²⁷ Er is wel voorgenomen een militaire commissie samen te stellen bestaande uit vijf GNA loyalisten en vijf Haftar afgevaardigden die zullen proberen het staakt-het-vuren te consolideren.¹²⁸ 22 januari werd het enige functionerende vliegveld in Tripoli een dag gesloten nadat er raketten op waren afgeschoten. Volgens het LNA gebruikte Turkije het vliegveld voor militaire doeleinden, als basis voor Turkse soldaten die ter ondersteuning van het GNA waren gestuurd. Volgens het LNA had het die dag ook een Turkse drone in zuid-Tripoli neergeschoten. Het LNA dreigde al het militair en civiel luchtverkeer boven de hoofdstad te vernietigen. Zulke

¹¹⁵ Polgeonow, *Libyan Civil War Map & Timeline - December 2019*, 28 december 2019.

¹¹⁶ The Soufan Center, *Turkey Enters The Conflict in Libya*, 13 januari 2020.

¹¹⁷ Polgeonow, *Libyan Civil War Map & Timeline - December 2019*, 28 december 2019.

¹¹⁸ The Soufan Center, *Turkey Enters The Conflict in Libya*, 13 januari 2020.

¹¹⁹ The Soufan Center, *Turkey Enters The Conflict in Libya*, 13 januari 2020.

¹²⁰ France24, *Chronicle of a nine-month offensive to seize Libya's capital*, 13 januari 2020; NOS, *Aanval op militaire academie in Libië eist 30 levens*, 5 januari 2020.

¹²¹ France24, *Chronicle of a nine-month offensive to seize Libya's capital*, 13 januari 2020; NOS, *Staakt-het-vuren in Libië afgekondigd*, 12 januari 2020.

¹²² BBC News, *Libya conflict: Warring sides meet in Moscow for talks*, 13 januari 2020.

¹²³ The Telegraph, *Russian-brokered Libya ceasefire agreement 'close' in diplomatic coup for Putin*, 13 januari 2020; Al-Jazeera, *Libya's Haftar leaves Moscow without signing ceasefire agreement*, 14 januari 2020.

¹²⁴ NOS, *Staakt-het-vuren in Libië afgekondigd*, 12 januari 2020.

¹²⁵ Reuters, *Eastern Libyan protesters entered Zueitina oil port and announced its closure -port engineer*, 17 januari 2020; *Libya's oil output to drop to 72,000 bpd in a few days- NOC*, 19 januari 2020; National Post, *Libyan tribesmen say they have closed El Shahara and El Feel oilfields*, 19 januari 2020.

¹²⁶ Bloomberg, *Oil Tankers Dawdle Off Libya's Coast as Warlord Halts Exports*, 23 januari 2020.

¹²⁷ AFP, *World powers agree new push for Libya peace*, 20 januari 2020; Reuters, *Berlin summit on Libya did not discuss any sanctions – Merkel*, 19 januari 2020.

¹²⁸ AFP, *Rockets target Libya airport ahead of regional peace talks*, 23 januari 2020.

vluchten zou ze beschouwen als schending van het staakt-het-vuren dat van kracht is sinds 12 januari.¹²⁹

Libië als transit- en opvangland

Migranten in Libië komen uit een groot aantal herkomstlanden, de meesten uit buurlanden van Libië. Onderzoek wijst er op dat meer dan tachtig procent van de migranten Libië als eindbestemming heeft. Zij zijn naar Libië gekomen om te werken. De meeste van deze migranten vindt in Libië werk. De meesten willen, als zij uit Libië vertrekken, terugkeren naar hun herkomstland.¹³⁰

In 2019 vond nog maar minder dan veertien procent van de totale migratie over de Middellandse Zee plaats via de centrale Middellandse Zee route die vooral van Libië en Tunesië naar Italië en Malta leidt. Daarentegen vond meer dan de helft van de sterfgevallen van migranten die de Middellandse Zee overstaken plaats op deze centrale route. Er stierven naar schatting 516 migranten tussen Libië en Italië/Malta (227 migranten vanuit Tunesië). In totaal stierf naar schatting 3,4% van de mensen die de centrale route over de Middellandse Zee namen.¹³¹

Afgelopen herfst heeft Italië het memorandum of understanding met Libië vernieuwd om de Libische kustwacht te ondersteunen met training en schepen. De Libische kustwacht zegt in 2019 bijna negenduizend mensen op weg naar Europa te hebben onderschept en teruggebracht te hebben naar Libië. Volgens berichtgeving zouden detentiecentra omstandigheden niet zijn verbeterd en mensensmokkel niet voldoende bestreden sinds de 'subsidiëring' door de EU van Libië ten behoeve van het afremmen van migratie over de Middellandse Zee. Integendeel zou een deel van het geld van de EU gegaan zijn naar onderling verweven netwerken van militieleden, mensensmokkelaars en kustwachtleden die migranten uitbuiten. Kustwachtleden zouden sommige migranten naar detentiecentra terugsturen conform deals met milities en steekpenningen ontvangen om anderen naar Europa te laten doorgaan. Hoe vaak dit zou gebeuren is onbekend volgens de berichtgeving.¹³²

3.2.11 Marokko: onderdrukking van kritiek, push-factoren vooral economisch, oversteek naar Spanje verminderd, aankomsten op Canarische eilanden sterk toegenomen, vervanging hekwerk rondom enclaves

Marokko als herkomstland

Er lijkt een toenemende druk te worden uitgeoefend op personen die kritiek uiten vanwege de economische en sociale problemen in Marokko.¹³³ Zo werd er onlangs een YouTuber veroordeeld wegens het bekritisieren van de koning¹³⁴ en loopt er momenteel een proces tegen een journalist die een rechter zou hebben beledigd door kritiek te uiten op de uitgevaardigde straffen in het Hirak-proces¹³⁵.

In een andere zaak, die in Marokko het symbool is geworden voor de onderdrukking van vrouwenrechten en de vrijheid van meningsuiting, besloot de koning gratie te verlenen. Het betrof hier een journaliste veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf voor, onder andere, illegale abortus.¹³⁶

Zoals in de vorige editie van de Migratieradar is aangegeven worden voornamelijk economische overwegingen aangedragen als push-factor voor emigratie onder Marokkanen.

¹²⁹ Al Jazeera, *Libya reopens Tripoli's Mitiga airport*, 23 januari 2020; AFP, *Rockets target Libya airport ahead of regional peace talks*, 23 januari 2020.

¹³⁰ IOM, DTM, *LIBYA - MIGRANT VULNERABILITY AND HUMANITARIAN NEEDS ASSESSMENT*, 20 december 2020.

¹³¹ InfoMigrants, *Migration to Europe in 2019: Facts and figures*, 30 december 2020.

¹³² Associated Press News Brief, *Making misery pay: Libya militias take EU funds for migrants*, 1 januari 2020; Boston Globe, *Making misery pay: Libya militias take EU funds for migrants*, 31 december 2019.

¹³³ The New York Times, *Moroccan YouTuber Sentenced to Prison, Journalist Detained*, d.d. 27 december 2019, gevonden op: <https://www.nytimes.com/aponline/2019/12/27/world/middleeast/ap-mi-morocco-online-freedom.html>

¹³⁴ Ibidem.

¹³⁵ Human Rights Watch, *Morocco: Free Outspoken Journalist Jailed Over Tweet*, d.d. 28 december 2019, gevonden op: <https://www.hrw.org/news/2019/12/28/morocco-free-outspoken-journalist-jailed-over-tweet>

¹³⁶ The Guardian, *Moroccan journalist jailed for 'illegal abortion' pardoned by king*, d.d. 16 oktober 2019, gevonden op: <https://www.theguardian.com/world/2019/oct/16/moroccan-journalist-hajar-raissouni-jailed-pardoned-abortion>

Marokko als transitland

Uit informatie van de UNHCR blijkt dat 55% van de bij de UNHCR geregistreerde vluchtelingen in Marokko afkomstig is uit Syrië.¹³⁷

Cijfers van het IOM laten zien dat de migranten die de oversteek naar Spanje hebben gemaakt (22.247 op 30 oktober 2019) is gehalveerd in vergelijking met het aantal van vorig jaar (47.505 op 30 oktober 2018). Verder blijkt dat in 2019 (tot 1 november) 166 personen hun leven hebben verloren tijdens de oversteek tussen Nador en Andalusië. Bij de oversteek van de Straat van Gibraltar zijn 52 personen omgekomen en op de gevaarlijke route over de Atlantische Oceaan via de westkust van Marokko naar de Spaanse kustplaats Cádiz zijn 53 personen omgekomen.¹³⁸

Er zijn berichten over migranten die vertrekken vanuit steden als Dakhla, Casablanca en Salé, om de kust van de Canarische Eilanden te bereiken. Het aantal aankomsten op de eilanden ten opzichte van 2018 is sterk toegenomen. Zowel migranten van Marokkaanse afkomst als vanuit Sub-Sahara Afrika wagen de oversteek langs deze route.¹³⁹

De Spaanse regering gaat Marokko met 32,2 miljoen euro helpen illegale migratie tegen te gaan. Daarnaast heeft de Europese Unie beloofd Marokko met 140 miljoen euro te steunen op het gebied van grensbeheer.¹⁴⁰

3.2.12 Nigeria: geweld in noordelijke deelstaten, ontheemden vanwege activiteiten Boko Haram

Een voortdurende onveiligheid in de noordelijke deelstaten Sokoto, Zamfara en Katsina hebben geleid tot verdere verplaatsing van meer dan 40.000 mensen die hun toevlucht hebben gezocht in Niger.¹⁴¹ Verder tellen deze deelstaten ruim 200 duizend ontheemden.¹⁴²

Ook kent Nigeria nog altijd een groot aantal ontheemden (meer dan 2,5 miljoen) als gevolg van de activiteiten van Boko Haram. Ook de buurlanden Kameroen, Tsjaad en Niger kampen met grote aantallen ontheemden (meer dan 550 duizend in totaal) vanwege Boko Haram.¹⁴³

3.2.13 Pakistan: Onveranderde mensenrechtensituatie, conflict met India over Kashmir, wet voor transgenders

De mensenrechtensituatie in Pakistan is de laatste jaren nauwelijks veranderd. Er is sprake van een gebrek aan persvrijheid en religieuze vrijheid, gebrekkige rechtsgang, discriminatie tegen religieuze minderheden, corruptie, gender-gerelateerd geweld en geweld vanwege seksuele oriëntatie, waar beperkt tegen wordt opgetreden. Vrijwillige seksuele omgang tussen personen van hetzelfde geslacht is verboden. Verder is er sprake van dwangarbeid, mensenhandel en ernstige vormen van kinderarbeid.¹⁴⁴

In augustus 2019 kwam het jarenlange dispuut tussen India en Pakistan over de regio Kashmir tot een nieuwe climax toen de Indiase overheid haar wetgeving aanpaste om het deel van Kashmir

¹³⁷ UNHCR, *Global Focus, Plan Overview 2020*, gevonden op: <http://reporting.unhcr.org/morocco>

¹³⁸ IOM, *Mediterranean Migrant Arrivals Reach 87,315 in 2019; Deaths Reach 1.087*, d.d. 1 november 2019, gevonden op, <https://www.iom.int/news/mediterranean-migrant-arrivals-reach-87315-2019-deaths-reach-1087>

¹³⁹ <https://www.infomigrants.net/fr/post/19811/espagne-plus-de-50-migrants-debarquent-aux-canaries-en-deux-jours>
<https://www.leseco.ma/maroc/80768-migration-irreguliere-sale-dakhla-mehdia-nouveaux-points-de-departs.html>

¹⁴⁰ Reuters, *Seven drown after boat capsizes off Morocco's Atlantic coast*, d.d. 28 september 2019, gevonden op: <https://www.reuters.com/article/us-morocco-europe-migrants/seven-drown-after-boat-capsizes-off-moroccos-atlantic-coast-idUSKBN1WD0E3>

¹⁴¹ UNHCR, *Brutal violence in northern Nigeria forces thousands into Niger*, 27 september 2019,

<https://www.unhcr.org/news/briefing/2019/9/5d8dc7a44/brutal-violence-northern-nigeria-forces-thousands-niger.html>, geraadpleegd op 23 december 2019

¹⁴² UNHCR, *Displacement situation at the Maradi Region frontier*, september 2019,

<https://data2.unhcr.org/en/documents/download/71408>, geraadpleegd op 23 december 2019

¹⁴³ UNHCR, *Nigeria emergency*, 31 oktober 2019, <https://www.unhcr.org/nigeria-emergency.html>, geraadpleegd op 23 december 2019

¹⁴⁴ Country report on human rights practices for 2018 United States Department of State, <https://pk.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/76/2018HumanRights.pdf>

dat onder Indiase controle staat te annexeren.¹⁴⁵ Er zijn signalen dat Pakistan van plan zou zijn zich op haar beurt het door Pakistan gecontroleerde deel van Kashmir zal toe-eigenen.¹⁴⁶

Ook is er in mei 2018 een nieuwe wet gekomen ten gunste van transgenders in Pakistan. Op grond van de wet mogen burgers van Pakistan zelf hun gender bepalen en wordt discriminatie verboden. Transgenders kunnen bij het aanvragen van officiële documenten het gender van hun voorkeur laten opnemen. Gewelddadige en discriminerende incidenten tegen transgenders laten zien dat met deze wet de bejegening van transgenders in de praktijk niet direct is veranderd.¹⁴⁷

3.2.14 Sudan: nieuwe overgangsregering geïnstalleerd, grenzen met Libië en de CAR gesloten, overeenkomst tussen overgangsregering en gewapende groeperingen in Darfur

Na de afzetting van Omar Al-Bashir in het voorjaar van 2019, is begin september 2019 een nieuwe overgangsregering geïnstalleerd waarin zowel burgers als militairen zitten.¹⁴⁸ Deze overgangsregering heeft op 26 september 2019 de grenzen met Libië en de Centraal Afrikaanse Republiek gesloten in verband met niet nader gespecificeerde veiligheidsoverwegingen. Het sluiten van de grenzen kan een potentieel gevaar zijn voor migranten en vluchtelingen uit de Hoorn van Afrika die via Sudan Noord-Afrika hopen te bereiken.¹⁴⁹

Verder heeft de overgangsregering op 28 december 2019 een overeenkomst getekend met de gewapende groeperingen in Darfur.¹⁵⁰ Desalniettemin kampt het land nog altijd met 8,5 miljoen mensen die humanitaire hulp nodig hebben en herbergt het land ruim 3 miljoen ontheemden die zowel uit eigen land als uit de buurlanden komen.¹⁵¹

3.2.15 Tunesië: noodtoestand verlengd, conservatieve rechter Kaïs Saïd wint presidentiële verkiezingen, voormalig president overleden, Ennahda partij wint parlementaire verkiezingen, nieuwe regering gevormd, Erdogan bezoekt Tunesië, geregistreerde vluchtelingen in Tunesië

Noodtoestand opnieuw verlengd

De noodtoestand is op 30 december 2019 opnieuw verlengd voor de duur van één maand.¹⁵²

Presidentiële verkiezingen

Op 15 september 2019 vond de eerste ronde van de presidentiële verkiezingen plaats. Al in de eerste ronde rekenden de Tunesiërs af met de gevestigde politieke klasse, die verantwoordelijk wordt gehouden voor jaren van economische achteruitgang. De meeste stemmen gingen toen naar Kaïs Saïd en een andere kandidaat tegen de gevestigde politieke klasse, Nabil Karoui. Nabil Karoui moest vanuit de gevangenis campagne voeren, omdat hij vast zat vanwege witwaspraktijken. Op 13 oktober won de rechter Kaïs Saïd op overtuigende wijze met ongeveer 72% van de stemmen. Hij deed mee als onafhankelijk kandidaat en staat bekend om zijn conservatieve ideeën.¹⁵³

Voormalige president Ben Ali overleden

¹⁴⁵ BBC News, 24 december 2019, Kashmir crisis 2019: Between a rock and a hard place, <https://www.bbc.com/news/world-asia-50826419>

¹⁴⁶ DW News, 30 december 2019, Kashmir: Is Pakistan planning to take direct control over its part?, <https://www.dw.com/en/kashmir-is-pakistan-planning-to-take-direct-control-over-its-part/a-51835450>

¹⁴⁷ Amnesty international, 22 januari 2019, With transgender rights, Pakistan has an opportunity to be a pathbreaker, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/01/with-transgender-rights-pakistan-has-an-opportunity-to-be-a-path-breaker/>

¹⁴⁸ Aljazeera, African Union lifts suspension of Sudan, 7 september 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/09/african-union-lifts-suspension-sudan-190907053151400.html>, geraadpleegd op 7 januari 2020

¹⁴⁹ Mixed Migration Centre, MMC East Africa & Yemen – Quarter 3 2019, oktober 2019, <http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2019/10/qmmu-eay-q3-2019.pdf>, geraadpleegd op 6 januari 2020

¹⁵⁰ UNAMID, UNAMID Welcomes Framework Agreement between Transitional Government and the Darfur Track, 30 december 2019, <https://unamid.unmissions.org/unamid-welcomes-framework-agreement-between-transitional-government-and-darfur-track>, geraadpleegd op 6 januari 2019

¹⁵¹ European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, Sudan, 11 november 2019, https://ec.europa.eu/echo/where/africa/sudan_en, geraadpleegd op 6 januari 2019

¹⁵² JawharaFM, Prolongation de l'état d'urgence, 30-12-2019 <https://www.jawharafm.net/fr/article/prolongation-de-l-etat-d-urgence/90/72776>

¹⁵³ France 24, Conservative professor Saïd wins Tunisia presidential election, exit polls say, 13-10-2019 <https://www.france24.com/en/20191013-live-tunisia-votes-for-new-president>

Op 19 september 2019 is voormalig president van Tunesië, Zine el Abidine Ben Ali, op 83-jarige leeftijd overleden. Hij was de president van Tunesië van 1987 tot 2011. Sinds hij op 14 januari 2011 was afgezet woonde hij in ballingschap in Saoedi-Arabië.¹⁵⁴

Ennahda wint de parlementaire verkiezingen

De islamitische Ennahda partij heeft 52 van 217 zetels gewonnen in de parlementaire verkiezingen van 6 oktober 2019. De tweede plaats ging naar de Qalb Tounes-partij met 38 zetels onder leiding van presidentskandidaat Nabil Karoui, die sinds augustus 2019 in hechtenis was op verdenking van het witwassen van geld en werd vrijgelaten op 9 oktober 2019. De Tayyar-partij won 22 zetels en de Karama-partij 21 zetels. Vier andere partijen wonnen samen elk tussen de vier en 17 zetels.¹⁵⁵

Regering

Op 1 januari 2020 verkondigde de met de regeringsformatie belaste premier Habib Jemli dat hij een regering heeft gevormd van onafhankelijke technocraten. Jemli zei op een persconferentie dat zijn regering zich zou concentreren op de economie, een onderwerp waar alle regeringen in Tunesië in hun maag zaten sinds de revolutie van 2011. De vertrekkende regering heeft reeds grote bezuinigingen doorgevoerd om het overheidstekort te verminderen die leidden tot demonstraties van de bevolking, maar het Internationaal Monetair Fonds en andere buitenlandse geldschieters streven naar meer fiscale hervormingen.¹⁵⁶ Op 11 januari heeft het Tunesische parlement de voorgestelde regering van Habib Jemli afgekeurd. De door Jemli samengestelde ploeg van onafhankelijke technocraten kreeg slecht 72 voorkeursstemmen van de 213 parlementsleden. President Kais Said heeft tien dagen om een nieuwe premier aan te dragen die een maand de tijd zal krijgen om een nieuwe regering samen te stellen.¹⁵⁷

Turkse president bezoekt Tunesië

Op 25 december 2019 bracht de Turkse president Erdogan een bezoek aan Tunesië om samenwerking te bespreken een staakt-het-vuren in Libië te bewerkstelligen.¹⁵⁸ Verschillende Tunesische politieke partijen en maatschappelijke organisaties spraken hierover hun afkeuring uit. Zij zijn bang dat Tunesië verweekt raakt in het Libische conflict.¹⁵⁹ Tunesië heeft aangegeven neutraal te willen blijven en dus niet in te gaan op het verzoek van Turkije.¹⁶⁰

Tunesië als transitland

UNHCR meldt op basis van data van 30 november 2019 dat er eind november 3.117 door hen geregistreerde vluchtelingen verblijven in Tunesië. Dat is 1044 personen meer dan de data van de vorige migratieradar. Sinds begin 2019 zijn 724 personen met een andere nationaliteit dan de Tunesische verwezen naar de UNHCR als zijnde gered op zee, dit is meer dan het dubbele dan in 2018 (290 personen).¹⁶¹ De meeste vluchtelingen die in 2019 Tunesië binnenkwamen, komen uit Sudan (26%), Somalië (16%), Eritrea (16%) en Ivoorkust (9%). Van de groep vluchtelingen die door de UNHCR zijn geregistreerd, geeft 64% aan dat zij asiel willen aanvragen in Tunesië, 14%

¹⁵⁴ France 24, Tunisie : mort de l'ancien raïs Zine el-Abidine Ben Ali, 19-9-2019, <https://www.france24.com/fr/20190919-tunisie-mort-ancien-raïs-zine-el-abidine-ben-ali>

¹⁵⁵ Al Monitor, Will Tunisia's parties come together to form a government? 16-10-2019 <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/10/tunisia-legislative-elections-government-annahda.html#ixzz69t44E2VI> ; Reuters, Tunisia's moderate Islamist party Ennahda to lead fractured new parliament, 9-10-2019, <https://www.reuters.com/article/us-tunisia-election-results/tunisia-moderate-islamist-party-annahda-to-lead-fractured-new-parliament-idUSKBN1WO2PD>

¹⁵⁶ Reuters, Tunisia's designated PM says he has formed a government, 1-1-2020 <https://www.reuters.com/article/us-tunisia-government-designated-pm-says-he-has-formed-a-government-idUSKBN1Z01Z2>

¹⁵⁷ Deutsche Welle, Turkey's Erdogan talks Libya ceasefire in Tunisia, 25-12-2019, <https://www.dw.com/en/turkeys-erdogan-talks-libya-ceasefire-in-tunisia/a-51793011>

¹⁵⁸ Deutsche Welle, Turkey's Erdogan talks Libya ceasefire in Tunisia, 25-12-2019, <https://www.dw.com/en/turkeys-erdogan-talks-libya-ceasefire-in-tunisia/a-51793011>

¹⁵⁹ Agence Tunis Afrique Presse, Plusieurs partis politiques tunisiens ne cachent pas leur appréhension de la visite d'Erdogan en Tunisie, 25-12-2019 <https://www.tap.info.tn/fr/Portail-Politique/12164412-plusieurs-partis>

¹⁶⁰ Al Monitor, Could Turkey's military capacity match Erdogan's ambitions in Libya?, 31-12-2019 <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/12/turkey-russia-libya-military-capacity-erdogan-ambitions.html>

¹⁶¹ UNHCR, Operational Update Tunisia, November 2019, <http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Tunisia%20Operational%20Update%20-%20November%202019.pdf>

Deleted: 1

wil in Tunesië blijven zonder asiel aan te vragen, 12% wil doorreizen en 5% wil terug naar hun land van herkomst. Van de vluchtelingen in Tunesië komt 86% via Libië. Van deze groep heeft 97% onder een vorm van geweld geleden in Libië (marteling, seksueel en gender-based geweld, of slechte behandeling in detentie).¹⁶²

Door de oorlog in Libië wordt verwacht dat tienduizenden Libiërs de komende periode naar Tunesië vluchten. Het Tunesische ministerie van defensie, binnenlandse zaken, volksgezondheid en buitenlandse zaken hebben daarom samen met de UNHCR en het Rode Kruis een noodplan opgesteld voor als de situatie in Libië verslechterd.¹⁶³

3.2.16 *Turkije: premier en vicepremier stappen uit AKP, arrestaties en detentie van Gülen-aanhangers en journalisten, opvang en terugkeer Syriërs*

In september 2019 stapte ex-premier en ex-minister van Buitenlandse Zaken Ahmet Davutoğlu, voorheen een getrouwe van president Erdoğan, uit de AKP. Op 12 december 2019 heeft hij stappen gezet om een nieuwe partij op te richten. Davutoğlu was van 2014-2016 premier van de AKP-regering, maar had kritiek op het economisch beleid en de beperking van basisvrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting. De door Davutoğlu nieuw op te richten partij zal de Partij voor de Toekomst moeten gaan heten. In de zomer was vicepremier Ali Babacan al uit de AKP-partij gestapt.¹⁶⁴

Op 20 december 2019 zijn arrestatiebevelen uitgevaardigd tegen 88 Gülenverdachten. De politie arresteerde 52 personen die werden verdacht van banden met de Gülen/FETÖ organisatie. Onder de 88 verdachten waartegen een arrestatiebevel was uitgevaardigd waren er 40 militairen en 21 voormalig militairen (gepensioneerd of ontslagen).¹⁶⁵

Op 27 december 2019 zijn 7 journalisten van de oppositiekrant Sözcü veroordeeld op grond van steun verlenen aan een netwerk dat de mislukte coup poging zou hebben opgezet. De journalisten kregen ieder een gevangenisstraf van meer dan 3 jaar opgelegd.¹⁶⁶

Op 6 januari 2020 zijn 11 Gülen-verdachten gearresteerd en gedetineerd. Er waren voorafgaand aan deze arrestaties 27 arrestatiebevelen door diverse Parketten van het Openbaar Ministerie uitgevaardigd. De politie voerde operaties uit in Ankara, Istanbul, Erzurum, Trabzon en Kastamonu. Naar de overige verdachten wordt nog gezocht.¹⁶⁷

3.2.17 *Venezuela: positie van Maduro verandert niet, Guaidó buiten spel gezet bij stemming over voorzitterschap parlement, verder krimpende economie voorspeld, regionaal plan UNHCR en IOM, visumplicht voor Venezolanen aangekondigd voor Caribische Koninkrijksdelen*

Ondanks het feit dat het diplomatieke net rondom president Maduro steeds strakker wordt aangetrokken (sancties door de EU en de VS, diplomaten die worden uitgezet, erkenning van Juan Guaidó als rechtmatige president), blijft hij stevig op het pluche zitten. Zolang hij de steun van de militairen in eigen land én China, Rusland, Cuba en Turkije behoudt, lijkt er vooralsnog weinig te veranderen aan de positie van president Maduro in Venezuela.¹⁶⁸

¹⁶² UNHCR, Tunisia: Overview of Mixed Movement Profiling, 30-11-2019,

<http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Tunisia%20Mixed%20Movement%20Dashboard%20-%2030NOV19.pdf>

¹⁶³ Kapitalis, Croissant-Rouge: plan d'urgence pour accueillir les réfugiés en Tunisie, "si la situation en Libye venait à se détériorer", <http://kapitalis.com/tunisie/2020/01/06/croissant-rouge-plan-durgence-pour-accueillir-les-refugies-en-tunisie-si-la-situation-en-libye-venait-a-se-deteriorer/>

¹⁶⁴ Reuters, Former Turkish PM Davutoglu forms new party in challenge to Erdogan, 12 december 2019,

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-politics/former-turkish-pm-davutoglu-forms-new-party-in-challenge-to-erdogan-idUSKBN1YG176> en Financial Times, New Turkish political party marks split in Erdogan's ranks, 13 december 2019,

<https://www.ft.com/content/5f7ccf7e-1d9a-11ea-97df-cc63de1d73f4>

¹⁶⁵ Yeni Şafak, Arrest warrants out for 88 FETÖ-linked suspects in Turkey, 20 december 2019, <https://www.yenisafak.com/en/news/arrest-warrants-out-for-88-feto-linked-suspects-in-turkey-3507889>

¹⁶⁶ Reuters, Turkish court sentences to jail seven at opposition newspaper, 27 december 2019, <https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-journalists/turkish-court-sentences-to-jail-seven-at-opposition-newspaper-idUSKBN1YV05B> en Deutsche Welle, Turkey sentences critical newspaper journalists to prison, 27 december 2019, <https://www.dw.com/en/turkey-sentences-critical-newspaper-journalists-to-prison/a-51810479>

¹⁶⁷ Hürriyet Daily News, Turkish police detain 11 FETÖ terror suspects, 6 januari 2020, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-police-detain-11-feto-terror-suspects-150643>

¹⁶⁸ International Policy Digest, New Russia-Venezuela Cooperation Deal Opens Door to Putin's Cronies, 12-10-2019, <https://intpolicydigest.org/2019/10/12/new-russia-venezuela-cooperation-deal-opens-door-to-putin-s-cronies/> [accessed 20-12-2019]

Sterker nog, op 5 januari 2020 verhinderden Venezolaanse veiligheidstroepen dat interim-president Juan Guaidó het parlement kon binnengaan. Op dat moment stond er een stemming over het voorzitterschap op de agenda, een positie die momenteel door Guaidó wordt bekleed. Omdat zijn oppositiepartij een ruime meerderheid heeft in de Nationale Assemblée was de verwachting dat Guaidó met ruime meerderheid werd herkozen tot voorzitter. Tijdens de afwezigheid van Guaidó werd een pro-Maduro kandidaat tot voorzitter gekozen. Guaidó spreekt van een parlementaire coup¹⁶⁹.

Economen voorspellen wederom een krimpende economie en een toenemende inflatie voor Venezuela voor 2020¹⁷⁰, waardoor de uittocht van Venezolanen naar verwachting ook in 2020 zal aanhouden.

Volgens de UNHCR zijn er sinds het begin van de crisis in 2014 tot en met november 2019, in totaal 4.6 miljoen Venezolanen hun land ontvlucht. De organisatie geeft aan dat, gelet op de huidige uitstroom, eind 2020 een aantal van 6.5 miljoen vluchtelingen wordt bereikt.

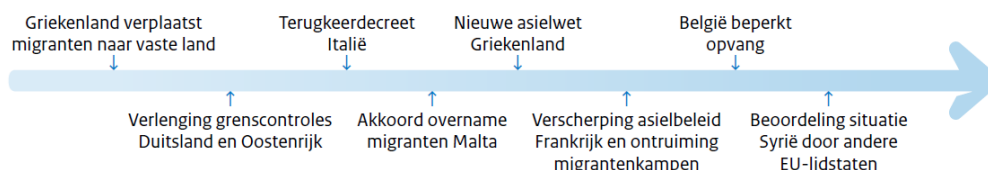
De UNHCR en het IOM hebben op 13 november 2019 een regionaal plan (2020 Regional Refugee and Migrant Response Plan (RMRP)) gepresenteerd, waarmee zij de humanitaire nood van de Venezolanen in de regio willen verlichten. De organisaties richten zich zowel op hulp aan de vluchtelingen als aan de ontvangende landen. Zij trekken hiervoor 1.35 miljard dollar uit¹⁷¹.

Op 2 oktober heeft onze minister van Buitenlandse Zaken, Stef Blok, per brief aan de Tweede Kamer een visumplicht aangekondigd voor Venezolanen die naar de Caribische Koninkrijksdelen willen reizen. De invoering van de visumplicht zal in het tweede kwartaal van 2020 gerealiseerd zijn. Er worden maximaal 8000 visumaanvragen op jaarbasis ingenomen. Het invoeren van de visumplicht vormt een onderdeel van een breder pakket aan maatregelen om personenverkeer vanuit Venezuela op verantwoorde en reguliere wijze te laten plaatsvinden. Andere maatregelen die verkend worden zijn de invoering van een ESTA (reisautorisatiesysteem), het invoeren van pre boarding checks en een systeem waarbij gegevens van reizigers vooraf worden gecontroleerd (Advance Passenger Information systeem).¹⁷²

4. (Beleids)ontwikkelingen

4.1 Internationale (beleids)ontwikkelingen

Tijdslijn Europese en internationale (beleids-)ontwikkelingen

Atlantic Council, *Russia's intervention in Venezuela: What's at stake?* 12-09-2019, <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/russias-intervention-in-venezuela-whats-at-stake/> [accessed 20-12-2019]

¹⁶⁹ CNN, Guaidó blocked from Venezuela's National Assembly vote, 05-01-2020, <https://edition.cnn.com/2020/01/05/americas/venezuela-national-assembly-vote-intl/index.html> [accessed 07-01-2019]

¹⁷⁰ Forbes, *Venezuela: another unhappy New Year!* 11-12-2019, <https://www.forbes.com/sites/kenrapoza/2019/12/11/venezuela-another-unhappy-new-year/#64878894444d> [accessed 20-12-2019]

¹⁷¹ UNHCR, *US\$1.35 billion needed to help Venezuelan refugees and migrants and host countries*, 13-11-2019, <https://www.unhcr.org/news/press/2019/11/5dcdb7284/us135-billion-needed-help-venezuelan-refugees-migrants-host-countries.html> [accessed 20-12-2019]

¹⁷² Brief aan de Tweede Kamer, 2 oktober 2019, Het Nederlands Buitenlands beleid ten aanzien van Latijns-Amerika en de Cariben, kenmerk 29653

4.1.1 *Griekenland verplaatst migranten van de eilanden naar het vaste land*

Op 30 augustus 2019 heeft de Griekse premier Mitsotakis een crisisberaad gehouden over de situatie op de Griekse eilanden voor de Turkse kust. De aankomst van zestien boten met in totaal 650 migranten binnen enkele uren op Lesbos was de directe aanleiding voor dit crisisberaad.¹⁷³ Eén van de maatregelen die uit dit beraad is voortgekomen is het verplaatsen van migranten van de Griekse eilanden voor de Turkse kust naar het vasteland van Griekenland.¹⁷⁴ Op 2 september 2019 is een eerste groep van bijna 650 migranten vanaf Lesbos met de veerboot naar het vasteland van Griekenland vertrokken. De migranten zullen worden opgevangen in accommodaties in het noorden van Griekenland.¹⁷⁵ In het eerste weekend van november zijn ongeveer 800 migranten van Lesbos naar het vasteland van Griekenland gebracht. Zij worden ondergebracht in hotels, waar nu ruimte is vanwege het laagseizoen. Op woensdag 20 november 2019 kondigde Griekenland aan dat er in de volgende weken nog 20.000 asielzoekers van de Griekse eilanden voor de Turkse kust naar het vasteland van Griekenland worden verplaatst.¹⁷⁶

4.1.2 *Duitsland: Beieren wil verlenging van grenscontroles tussen Duitsland en Oostenrijk*

Met een verwijzing naar het gestegen aantal migranten in Griekenland verklaarde de minister van Binnenlandse Zaken van Beieren, Joachim Herrmann, dat de EU-buitengrenzen niet toereikend worden bewaakt. Daarom wil de Duitse deelstaat een verlenging van de grenscontroles tussen Oostenrijk en Duitsland na november 2019. Volgens de Beierse minister heeft de staatspolitie van Beieren in het afgelopen jaar aan de grens met Oostenrijk meer dan 6.000 personen tegengehouden die illegaal het land wilden binnenkomen.¹⁷⁷

4.1.3 *Terugkeerdecreet Italië*

Vicepremier Luigi di Maio heeft op 4 oktober 2019 een terugkeerdecreet uitgebracht. Het decreet beoogt terugkeerprocedures te versnellen en de druk op het Italiaanse asielsysteem te verminderen. Het voorstel bevat een lijst van 13 veilige landen van herkomst, waaronder Algerije, Marokko en Tunesië. Asielaanvragen uit deze landen zullen in de toekomst versneld, in maximaal 4 maanden, worden behandeld. Volgens de vicepremier van Italië is dit slechts de eerste stap richting een beter terugkeerbeleid.¹⁷⁸

4.1.4 *Overname van vreemdelingen uit Italië en Malta door Duitsland en Frankrijk*

In de Migratieradar over het tweede tertaal van 2019 werd verwezen naar het akkoord dat Duitsland, Frankrijk, Italië en Malta eind september hebben gesloten over de opvang van migranten die aankomen in Italië en Malta. Het akkoord is op 8 oktober 2019 voorgelegd aan de overige lidstaten waarbij alleen Luxemburg, Ierland en Portugal hun steun hebben toegezegd.¹⁷⁹

4.1.5 *Nieuwe asielwet Griekenland*

Op 31 oktober 2019 heeft het Griekse parlement een nieuwe asielwet aangenomen. Volgens premier Mitsotakis moet de wet helpen om meer asielzoekers terug te sturen naar hun landen van herkomst. Mitsotakis won in de zomer van 2019 de verkiezingen met de belofte het aantal migranten te verminderen. Met de nieuwe wet wordt het makkelijker om asielzoekers tot 18 maanden in detentie te plaatsen zonder al te veel tussenkomst door rechters. Verder wordt de definitie van "familie" ingeperkt, wordt het moeilijker om te bewijzen dat iemand het slachtoffer is

¹⁷³ NOS, 30 augustus 2019, Crisisberaad in Griekenland: 16 migrantenboten binnen een dag op Lesbos, <https://nos.nl/artikel/2299659-crisisberaad-in-griekenland-16-migrantenboten-binnen-een-dag-op-lesbos.html>

¹⁷⁴ NOS, 31 augustus 2019, Griekenland komt met maatregelen na crisisberaad over migranten, <https://nos.nl/artikel/2299745-griekenland-komt-met-maatregelen-na-crisisberaad-over-migranten.html>

¹⁷⁵ NOS, 2 september 2019, Honderden migranten van Lesbos naar vasteland gebracht, <https://nos.nl/artikel/2300066-honderden-migranten-van-lesbos-naar-vasteland-gebracht.html>

¹⁷⁶ AP News, 20 november 2019, Greece announces major overhaul of migrant camp system, <https://apnews.com/65d55217dfe44941a09244a5e5fe4593>

¹⁷⁷ Europa Nu, 15 september 2019, Beieren: langer grenscontroles met Oostenrijk, https://www.europa-nu.nl/id/v1xlr9c9y9/nieuws/beieren_langer_grenscontroles_met?ctx=vh6ukzb3nnt0&tab=0

¹⁷⁸ ANSA, 4 oktober 2019, Repatriations in 4 months with new migrant decree – Di Maio, http://www.ansa.it/english/news/2019/10/04/repatriations-in-4-mts-with-new-migrant-decree-di-maio_0b5dbacf-05dc-44e1-abdc-f8a977c7cce3.html

¹⁷⁹ NOS, 8 oktober 2019, Argwaan op Lampedusa lijkt bevestigd: weinig landen steunen migratie-akkoord, <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2305308-argwaan-op-lampedusa-likt-bevestigd-weinig-landen-steunen-migratie-akkoord.html>

van marteling en wordt het lastiger om een werkvergunning te krijgen. Ook is de lijst van veilige landen uitgebreid en gelden er minder uitzonderingen voor kwetsbare groepen. Verschillende mensenrechtenorganisaties en een lid van de Raad van Europa hebben kritiek geuit op de nieuwe wetgeving.¹⁸⁰

4.1.6 Frankrijk kondigt forse verscherping asielbeleid en ontruiming van migrantenkampen aan

Asielzoekers moeten in Frankrijk voortaan drie maanden wachten voordat ze aanspraak kunnen maken op de vergoeding van medische behandelingen en de Franse regering gaat strenger controleren of asielzoekers die gebruik maken van de sociale zekerheid daar wel recht op hebben. De Franse president Macron hoopt zo de toestroom van asielzoekers uit landen die door de Franse regering als veilig worden beschouwd te beperken. Na Afghanistan komen de meeste asielzoekers in Frankrijk uit Georgië en Albanië. Asielaanvragen van Georgiërs en Albanezen worden over het algemeen afgewezen, maar tijdens de asielprocedure wordt door deze nationaliteiten vaak een beroep gedaan op de door de Franse staat gefinancierde gezondheidszorg. De Franse regering kondigde verder de ontruiming aan van migrantenkampen aan de noordoostelijke rand van Parijs.¹⁸¹

4.1.7 België beperkt opvang voor bepaalde categorieën asielzoekers

De Belgische minister van Asiel en Migratie heeft begin januari aangegeven dat bepaalde categorieën asielzoekers vanaf 7 januari 2020 geen opvang meer krijgen. Dit geldt voor asielzoekers voor wie een andere lidstaat op grond van de Dublinverordening verantwoordelijk is om de asielaanvraag te behandelen, maar die na een asielaanvraag in België zes maanden onder de radar verdwijnen om aan een overdracht naar de verantwoordelijke lidstaat te ontkomen. Ook geldt het voor asielzoekers die in een andere lidstaat al een asielstatus hebben gekregen. De asielzoekers die door deze maatregel getroffen worden zullen wel de nodige ondersteuning krijgen als ze terug willen keren naar de EU-lidstaat waar ze al geregistreerd of erkend zijn. De Belgische minister heeft aangegeven hiermee te willen optreden tegen de overbelasting van de asieldiensten en het opvangnetwerk.^{182, 183}

4.1.8 Beoordeling van situatie in Syrië door andere EU-lidstaten

In Denemarken is door de hoogste Deense vreemdelingenrechter besloten dat het voor drie vrouwelijke *Syrische* vluchtelingen veilig is om terug te keren naar Damascus. In de drie gevallen kan geen asiel worden verleend, noch vanwege de algemene situatie, noch vanwege een individuele beoordeling. Denemarken wordt daarmee het eerste Europese land dat besluit vluchtelingen naar Syrië terug te sturen. Het argument voor de terugkeer is dat de veiligheidssituatie in en rondom Damascus significant verbeterd is.¹⁸⁴

Ook Zweden heeft bepaalde delen van Syrië veilig verklaard, waardoor nieuwe asielaanvragers niet op basis van algemeen risico, maar alleen op basis van individuele omstandigheden asiel toegekend kunnen krijgen. De gebieden behelzen in elk geval Damascus, zuidelijke provincies van Rif Dimashq, Dara'a, Duqyada en Quneitra en Hassakah en Latakia.¹⁸⁵

In Duitsland blijven conservatieve partijen aandringen op terugkeer van Syriërs die veroordeeld zijn voor ernstige misdrijven of terug zijn gegaan naar Syrië. Syrië is door het Duitse Buitenlandse Zaken als niet-veilig verklaard, waardoor uitzetting niet mogelijk is.¹⁸⁶

¹⁸⁰ De Volkskrant, 1 november 2019, Griekenland kiest voor veel strengere migratiewet, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/griekenland-kiest-voor-veel-strengere-migratiewet~bd57a9d6/>

¹⁸¹ De Volkskrant, 6 november 2019, Frankrijk scherpt asielbeleid fors aan en stelt quota in voor arbeidsmigratie, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/frankrijk-scherpt-asielbeleid-fors-aan-en-stelt-quota-in-voor-arbeidsmigratie~bb55169d/>

¹⁸² Knack, 4 januari 2020, Geen opvang meer voor asielzoekers die Dublinregels niet volgen, https://www.knack.be/nieuws/belgie/geen-opvang-meer-voor-asielzoekers-die-dublinregels-niet-volgen/article-news-1549561.html?cookie_check=1579707970

¹⁸³ De wereld morgen, 7 januari 2020, Federale regering weigert opvang aan bepaalde groepen asielzoekers, <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2020/01/07/federale-regering-weigert-opvang-aan-bepaalde-groepen-asielzoekers/>

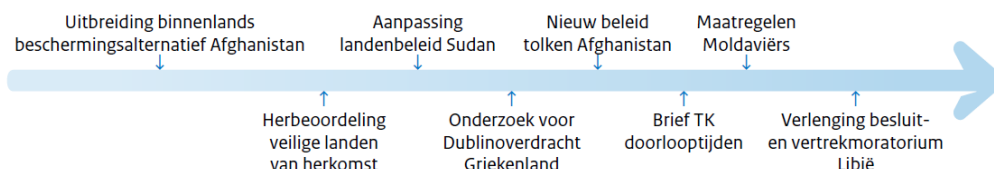
¹⁸⁴ The Washington Post, 18 december 2019, Denmark denied refugees asylum by arguing it's safe for them to go home to Syria, <https://www.washingtonpost.com/world/2019/12/18/denmark-denied-refugees-asylum-by-arguing-its-safe-them-go-home-syria/>

¹⁸⁵ ECRE Weekly Bulletin, 6 september 2019, Sweden: Migration Agency Declares Part of Syria Safe, <https://us1.campaign-archive.com/?u=8e3ebd297b1510becc6d6d690&id=ca55bfa7e0>

¹⁸⁶ ECRE Weekly Bulletin, 12 december 2019, Germany: Conservatives Keep Pushing for Return to Syria, <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-13122019>

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

Tijdslijn (beleids-)ontwikkelingen in Nederland

4.2.1 Mazar-e-sharif en Herat aangewezen als binnenlands beschermingsalternatief in Afghanistan

In de EASO Country Guidance over *Afghanistan* ziet de staatssecretaris van JenV aanleiding om naast Kabul, ook Mazar-e-Sharif en Herat aan te merken als binnenlands beschermingsalternatief in Afghanistan. "Het aanwijzen van Mazar-e-Sharif en Herat als binnenlands beschermingsalternatief leidt vooralsnog voor de DT&V en de KMar niet tot een andere praktijk bij de uitvoering van gedwongen vertrek naar Afghanistan. Tegenwerping van een van de twee beschermingsalternatieven zal in praktijk nog altijd betekenen dat gedwongen vertrek alleen naar Kabul plaatsvindt. Het vliegticket zal daarom tot aan Mazar-e-Sharif of Herat geboekt worden, maar de vreemdelingen worden bij gedwongen vertrek begeleid tot aan Kabul en moeten dan zelfstandig vanuit Kabul doorreizen naar deze steden."¹⁸⁷ Dit nieuwe beleid is per 20 november 2019 ingegaan.

4.2.2 Herbeoordeling veilige landen van herkomst

Per brief van 20 september 2019 heeft de staatssecretaris van JenV de tweede herbeoordeling gegeven van de landen die in de eerste tranche zijn aangemerkt als veilige landen van herkomst. Ten aanzien van Servië was er sprake van een aanmerkelijke achteruitgang ten aanzien van democratisch bestuur, de bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon en vrijheid van meningsuiting. Op grond van het geldend beleid was daarom een uitgebreidere herbeoordeling van Servië nodig. Op basis van de uitgebreide herbeoordeling blijft Servië aangemerkt als veilig land van herkomst, met uitzondering van journalisten en personen van wie aannemelijk is dat ze in strafrechtelijke detentie worden geplaatst in Servië. In individuele zaken dient bijzondere aandacht geschonken te worden aan LHBTI's.¹⁸⁸

4.2.3 Landenbeleid Sudan aangepast naar aanleiding van algemene verbetering van de veiligheidssituatie

De staatssecretaris van JenV heeft in het algemeen ambtsbericht over de situatie in Sudan van 3 oktober 2019 aanleiding gezien om het huidige beleid ten aanzien van Sudan op onderdelen te wijzigen. Gelet op de algemene verbetering van de veiligheidssituatie in de gebieden Darfur, Zuid-Kordofan (inclusief Abyei) en Blue Nile heeft de staatssecretaris besloten niet langer een 15c-situatie aan te nemen voor deze gebieden. Dit betekent dat niet langer voor elke vreemdeling, ongeacht individuele omstandigheden, een reëel risico op ernstige schade wordt aangenomen in deze gebieden. De beschermingsstatus van statushouders met een vergunning voor bepaalde tijd op grond van de 15c-situatie zal worden herbeoordeeld.¹⁸⁹ Dit nieuwe beleid is op 15 januari 2020 ingegaan.

¹⁸⁷ Brief aan de Tweede Kamer, 5 september 2019, EASO Country Guidance Afghanistan, kenmerk 2683666

¹⁸⁸ Brief aan de Tweede Kamer, 20 september 2019, Veilige landen van herkomst – Herbeoordeling 1^e tranche, kenmerk 2458707

¹⁸⁹ Brief aan Tweede Kamer, 18 december 2019, Landenbeleid Sudan, kenmerk 2636944

4.2.4 Onderzoek naar toegang tot rechtsbijstand in Griekenland voorafgaand aan Dublinoverdracht

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 23 oktober 2019 twee uitspraken¹⁹⁰ gedaan waarin wordt geoordeeld dat voorafgaand aan de overdracht van een vreemdeling aan Griekenland in het kader van de Dublinverordening eerst onderzoek gedaan moet worden naar de toegang van asielzoekers tot rechtsbijstand in Griekenland. Pas als uit dat onderzoek blijkt dat de vreemdelingen toegang krijgen tot rechtsbijstand, mag Nederland de vreemdelingen overdragen aan Griekenland.

4.2.5 Beleid ten aanzien van tolken voor internationale missies in Afghanistan

De Tweede Kamer heeft op 12 november 2019 een motie¹⁹¹ aangenomen waarin de regering wordt verzocht om het beleid voor *Afghaanse* tolken aan te passen. Personen die zich hebben ingezet voor internationale militaire missies in Afghanistan, met name tolken en bewakers, worden in de update van de EASO Country Guidance over Afghanistan aangemerkt als systematisch vervolgte groep en doelwit van de Taliban. In de motie wordt verzocht het beschermingsbeleid voor tolken in lijn te brengen met de EASO Country Guidance over Afghanistan en hen als systematisch vervolgte groep aan te merken. Ook wordt verzocht om, indien er bij toekomstige militaire missies tolken nodig zijn, de voorkeur te geven aan tolken die een contract hebben met de Nederlandse Staat en daarin vast te leggen dat zij bescherming verdienen wanneer zij in direct en persoonlijk gevaar komen. In een brief aan de Tweede Kamer van 18 december 2019 laat de staatssecretaris van JenV weten dat het kabinet heeft besloten, conform de motie, systematische vervolging aan te nemen voor tolken die hebben gewerkt voor internationale militaire missies in Afghanistan. Bovendien zal bij tolken voor toekomstige militaire missies in Afghanistan in het contract worden opgenomen dat zij bescherming verdienen wanneer zij in direct en persoonlijk gevaar komen.¹⁹²

4.2.6 Stand van zaken en maatregelen doorlooptijden

Per brief van 18 november 2019 heeft de staatssecretaris van JenV de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken en maatregelen ten aanzien van de doorlooptijden bij het behandelen van asielaanvragen.¹⁹³ Het probleem van lange doorlooptijden is weerbarstig en de prognose voor de asielinstroom is naar boven bijgesteld. Voor de IND is het hierdoor een grote uitdaging om aan de toezegging te voldoen om in 2021 90% van de asielaanvragen binnen de wettelijke termijnen te beslissen. De staatssecretaris noemt verschillende maatregelen die hieraan moeten bijdragen: uitbreiding van de beslis capaciteit bij de IND, slimmer werken, structurele financiering, projectmatig aanpakken kansrijke zaken en het invoeren van een cliëntvolgsysteem.

4.2.7 Maatregelen hoge instroom van Moldaviërs

In een brief van 16 december 2019 heeft de staatssecretaris van JenV de Tweede Kamer geïnformeerd over de maatregelen die worden genomen naar aanleiding van de hoge instroom van *Moldaviërs* in de maand november.¹⁹⁴ In de brief wordt ten eerste toegelicht dat Moldavië niet als veilig land van herkomst kan worden aangemerkt. Vervolgens worden een aantal keten-brede maatregelen naar voren gebracht waarmee wordt beoogd Nederland voor Moldaviërs minder aantrekkelijk te maken om asiel aan te vragen, de instroom een halt toe te roepen en terugkeer te realiseren. Eén van de maatregelen is dat de Moldaviërs groepsgewijs in sobere opvang met beperkte faciliteiten zijn geplaatst. Verder zijn de asielaanvragen van Moldaviërs met prioriteit behandeld.¹⁹⁵ Wanneer er reden is om aan te nemen dat een andere lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag wordt er geen Dublinclaim gelegd bij die lidstaat. De asielaanvraag wordt inhoudelijk beoordeeld en er wordt ingezet op spoedige terugkeer naar Moldavië. De meeste Moldaviërs zijn, ondanks een Dublinindicatie, na versnelde afhandeling in

¹⁹⁰ ECLI:NL:RVS:2019:3537 en ECLI:NL:RVS:2019:3538

¹⁹¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019Z21804&did=2019D45341>

¹⁹² Brief aan de Tweede Kamer, 18 december 2019, Reactie op motie inzake beschermingsbeleid tolken uit Afghanistan, kenmerk 2761353

¹⁹³ Brief aan de Tweede Kamer, 18 november 2019, Terugbrengen doorlooptijden asielaanvragen en stand van zaken dwangsommen, kenmerk 2658165

¹⁹⁴ Brief aan de Tweede Kamer, 16 december 2019, Maatregelen hoge instroom van Moldaviërs, kenmerk 2761864

¹⁹⁵ Spoor 4 is de achtdaagse Algemene Asielprocedure.

spoor 4 afgewezen. Met de ambassadeur van Moldavië zijn gesprekken gevoerd over het versnellen van de terugkeerprocedures van Moldaviërs.

4.2.8 Verlenging besluit- en vertrekmoratorium Libië

Per brief van 18 december 2019 heeft de staatssecretaris van JenV de Tweede Kamer geïnformeerd over de verlenging van het besluit- en vertrekmoratorium voor asielzoekers afkomstig uit [Libië](#). Vanwege de voortdurende onzekerheid over de ontwikkelingen in Libië heeft de staatssecretaris besloten om het besluit- en vertrekmoratorium met een halfjaar te verlengen tot 1 juli 2020.¹⁹⁶

¹⁹⁶ Brief aan de Tweede Kamer, 18 december 2019, Landenbeleid Libië, kenmerk 2762061